

**TEXT PROBLEM
WITHIN THE
BOOK ONLY**

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_202313

UNIVERSAL
LIBRARY

ಜಯ ಹಿಂದ್	೩	೦
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ	೦	೮
ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆ	೦	೧೨
ಪ್ರಾಂತಭಾಷೆ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ	೦	೬
ಖಾದಿ	೦	೮
ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ದಲವೂ	೦	೧೦
ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ	೦	೧೨
ಹಿಂದೀ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯ	೧	೦
ಏಕತಂತ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ	೦	೮
ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ	೦	೬
ಮೈಸೂರು ಕಾರಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿನು	೦	೨
ನಮ್ಮ ಸೈನ್ಯ	೦	೨
ಮೈಸೂರು ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ	೦	೧

ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಂಡಾರ
ಕೊಪ್ಪೀಕರ ಬೀದಿ, ಹುಬ್ಬ

ವರ್ಧಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆ

ಝುಕೀರ್ ಹುಸೇನ್ ಮಂಡಲದ ವರದಿ

ವಿಸ್ತೃತ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯೊಂದಿಗೆ

೧೯೪೭

ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಂಡಾರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಪ್ರಕಾಶಕರು:
ಮಂಗಳೂರು ಗೋವಿಂದರಾಯರು
ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಂಡಾರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಮೊದಲನೆಯ ಮುದ್ರಣ ೧೯೩೮
ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣ ೧೯೪೭

ಬೆಲೆ: ೦ - ೧೨ - ೦

ಮುದ್ರಕರು:
ಎಚ್. ಬಿ. ನವಲೂರ
ಹಿಂದಮಾತಾ ಮುದ್ರಣಾಲಯ
ಧಾರವಾಡ.

ನಮ್ಮ ಮಾತು

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿನ ಸದ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಣವದ್ಧತಿ ವಿದೇಶೀಯರಿಂದ ಹೇರಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸತ್ತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತಹದು ಎಂಬುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹಿಂದೀಯನಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಮಾತು. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೂಡಿ ದೇಶವನ್ನಾಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ, ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತು ಸ್ವಜನರನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಡುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುವ ಹಿಂದೀ ಶಿಕ್ಷಕವರ್ಗವು ಬೇಕಾಯಿತು. ತಮ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅನುನಾಗಲೇದೇ ಈ ಶಿಕ್ಷಣಗದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪಕ್ರಮಿಸಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ವೃತ್ತಿಯೂ, ದೇಶಾಭಿಮಾನವೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾಗೃತಿಯೂ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗದ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲರು. ಈ ಶಿಕ್ಷಣವು ಬರಿಯ ಪುಸ್ತಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯತಃ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಪುಸ್ತಕಜ್ಞಾನವಿದ್ದ ಮಾತ್ರವಿಂದಲೇ ಯಾರೂ ಉತ್ತಮ ನಾಗರಿಕರೂ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೂ ಆಗಲಾರರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆಧುನಿಕ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಹೊರ ಆಡಂಬರದ ಮುಬ್ಬಿಗೆ ತೊಡಗಿಸಿ ಈ ವದ್ಧತಿಯು ಅವರನ್ನು ದಾಸ್ಯ ವ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರಚಲಿತ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಬುದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರತೆಯು ನಾಶವಾಗಿ ಸಂಬಳಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವತೊರೆದು ವ್ರಯತ್ನ ಪಡುವ ಒಂದು ಸೇವಕವೃತ್ತಿಯ ತಂಡ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದವರ ಆವರ್ತವೆಂದರೆ ಸರಕಾರದ ಕೆಲಸ. ಅನಕ್ಕಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಚಾರವೇ ಅವರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡುವದಿಲ್ಲ. ಬೇಗಾಗಿ ಪ್ರಾಧಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಕೊನೆಯ ವರೆಗೂ ಯೋಗ್ಯ ವಾಸನಿಕ ಶಾರೀರಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡದೆ ಪುಸ್ತಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಸತ್ವಹೀನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ೨೦-೨೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಯಾಗಿ, ಹಿಂದೀಯರ ಗಮನವು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಡೆಗಾದರೂ ಹೋಗಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ೧೯೦೬ ಮತ್ತು ೧೯೨೧ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಆದರೆ ಆಗ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಶಾಲೆಗಳು ಚಿರಕಾಲ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಮರದಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತರೀತಿಯಿಂದ ವಾಲುಗೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ದೇಶದ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿಯೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ ಕರ್ತರನ್ನು ಆಯಾರಿಸಲು ಈ ಶಾಲೆಗಳು ಉಪಯೋಗವಾದವು. ಈ ಉಪ ಕ್ರಮಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಯುದ್ಧಕಾಲದ ಶಿಕ್ಷಣಶಿಬಿರಗಳಾಗಿದ್ದುವೇ ಹೊರತು ಭಾರತದ ಸುಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಗೊಳಿಸುವ ಅಂಗಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸ ಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಸರಕಾರದವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಬಾಳ ಗೊಡಲೂ ಇಲ್ಲ.

ಈಗ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಏಳು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಅಧಿಕಾರಾ ರೂಢವಾಗಿದ್ದು, ಹಿಂದೀಯರ ಉದ್ದೇಶ ಆಶೆ-ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತರಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಿರುವದು. ಹಿಂದೀ ಯರ ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಗ ಪ್ರತ್ಯಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ೧೫೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವರಕೀಯರು ಹೇರಿರುವ ರಚನೆಯನ್ನು ಕೆತ್ತುಹಾಕಿ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮಾಜಗಳಿಗೆ ಪೋಷಕವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಚನೆಯನ್ನು ತರಬೇ ಕೆಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಾದರೂ ಇಚ್ಛಿಸುವದು. ಎಲ್ಲ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಮೂಲವಾಗಿ, ನೊಂದಲು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮವು ಬದಲಾಗಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಾಂತಿಯ ಅಡಿಗಲ್ಲ ಮೇಲೆಯೇ ಇಡಿಯ ಸಮಾಜದ, ದೇಶದ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದು. ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದ ಈ ಮಹತ್ವವನ್ನರಿತೇ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿ 'ದೇಶದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮವನ್ನು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಸಾಕು; ದೇಶವನ್ನು ಬೇಕಾದವರು ಆಳಲಿ' [Give me the teaching of the country in my hands; I do not care who rules the land] ಎಂದಿರುವನು. ೧೯೧೭ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ರೂರನನ್ನು ಓಡಿಸಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸರಕಾರ ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ನೋವಿಯೆಟ್ ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯ ಈ ಮಹತ್ವವನ್ನರಿತೇ

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರೂ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪೂರ್ಣ ಯೋಚಿಸಿ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ, ಸದೃಶ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮವು ಅತ್ಯಗತ್ಯವೆಂದು ಈಗ 'ವರ್ಧಾಯೋಜನೆ'ಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಜನರ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ದೇಶದ ಹಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಆಳರಸರು, ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ದೇಶಹಿತ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗದಂತೆ ನೈವಸ್ಥಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿರುವರು. ಸರಕಾರದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿನ ಉತ್ಪನ್ನದ ಬಹುಭಾಗವು ವಿಸಲಾಗಿ ಸುಧಾರಣೆಯ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಪುಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ವೆಚ್ಚದ ವಾಲನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಜೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆಯ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರಲು ಜನರೂ ಶಕ್ತರಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ತೆರಿಗೆಯ ಪ್ರಮಾಣವೇ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು ಅವರು ಪರಿಹಾರ ಬೇಡುತ್ತಿರುವರು. ಹೀಗಾಗಿ ಈಗ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಲ್ಪಹಣದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿಯೂ, ಒತ್ತಾಯದಿಂದಲೂ ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರುವದರಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಇದನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವರು.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವರ್ಧಾಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣರೀತಿಯಿಂದ ವಿವೇಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಅದನ್ನು ಬಳಕೆಗೆ ತರುವ ನಾಗರ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯವಲ್ಲಿಯೂ ಇದರಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅದರೂ ಸಹ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಟೀಕೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಲಾರದು.

ಈ ವರ್ಧಾ ಯೋಜನೆ, ಬಾಲಕನಿಗೆ ಏಳನೇ ವರ್ಷದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ೧೪ನೇ ವರ್ಷದ ವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಏಳನೇ ವರ್ಷದಿಂದಲೇ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂಬುದರ ಕಾರಣವು ಹಣದ ಹಾಗೂ ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಅಭಾವವಾಗಿದೆ. ಏಳು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದು ವಿಹಿತ. ಆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡ ವರನ್ನು

ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಉಡಿಗೆತೊಡಿಗೆಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟಾದರೂ ಜ್ಞಾನವಿರುವದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸ್ವಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟೇ ಸಣ್ಣದಾಗಲೀ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಅಶಕ್ತವಿರುವವಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳ ಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿಯಾದರೂ ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಮಾಂಟೆನೆರಿ ವದ್ಧತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮವು ಈ ಎಳೆವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿಯೇ ಪ್ರಚಲಿಸಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯರಂಗದಲ್ಲಿ ತರುವಷ್ಟು ಹಣದ ಪೂರೈಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರಾದರೂ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ದೊರೆಯುವದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಇದರಂತೆ ೧೪ ವರ್ಷದ ಮೇಲಿನ ಹುಡುಗರನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡುವದು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೂ ಈಗಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಅನೇಕ ಶಾಲೆಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿರುವವು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ನೋಡಿ ಹಾಗೂ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಳು ವರ್ಷದ ಬಾಲಕನು ತನ್ನ ಉಟ-ಉಡಿಗೆಗಳ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಸ್ವರಂತ್ರವಾಗಿ ಬಿಡಲು ಯೋಗ್ಯನಾಗಿರುವದರಿಂದಲೂ ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಣಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಅವನಿಗೆ ಬಂದಿರುವದರಿಂದಲೂ ಏನಾದರೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಶಾರೀರಿಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವನು ಸಿದ್ಧನಿರುವದರಿಂದಲೂ ಈ ವಯಸ್ಕರನ್ನೇ ಯೋಜನೆಯು ಆರಿಸಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಶಿಶುವರ್ಗದಿಂದ ಮೊದಲು ಗೊಂಡು ಮೆಟ್ರಿಕ್ ವರೆಗೆ ಕಲಿಯುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ೫ ವರ್ಷ ಹಾಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಳು ವರ್ಷ ಹೀಗೆ ೧೨ ವರ್ಷಗಳು ಸಾಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುವದು. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣವು ವರ್ಧಾಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಎಳು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುವದು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನವೊಂದನ್ನುಳಿದು ಮಿಕ್ಕೈಲ್ಲ ವಿಧದಿಂದಲೂ ವರ್ಧಾ ಯೋಜನೆಯ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸದ್ಯದ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸರಿಸಮಾನವಿರುವದು.

ವರ್ಧಾ ಯೋಜನೆಯ ಎರಡನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಈಗಿನಂತೆ ಪುಸ್ತಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡದೆ ಅದರ ಬದಲು ಬಾಲಕನಿಗೆ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗ ಕಲಿಸಿ ಆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವದು. ಇವರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಸುಶಿಕ್ಷಿತನಾಗುವನಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯೂ ಆಗುವನು ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಅವನು ನೌಕರಿಗಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ಶಿಕ್ಷಣವು ಬಾಲಕರ ತಾಯ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಡಲಾಗುವದು. ವಿಷಯಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಡುವ ಈಗಿನ ವದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಸುಲಭವಾಗಿ ಮನದಟ್ಟಾಗುವ ನಾತ್ಯಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು. ಇದರಿಂದ ಪರಕೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಹಾಗೂ ಆ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ವಿಷಯಗ್ರಹಣ ಮಾಡಲು ತಗಲುವ ಕಾಲ ಬುದ್ಧಿ ವ್ಯಯಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವವು.

ವರ್ಧಾ ಯೋಜನೆಯು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾದುದೆಂಬುದು ಇದರ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಶಾಲೆಯ ಕಟ್ಟಡ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಬಳ ಮೊದಲಾದ ವರ್ಷಂಪ್ರತಿಯ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಏನೂ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬಾಲಕರು ಪ್ರತಿದಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವದಕ್ಕೋಸುಗ ಇರುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಿದ್ಧವೆಡಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ, ಸಹಜವಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲ ವೆಚ್ಚಗಳು ತುಂಬಿಬರುವವು. ಅದುದರಿಂದ ಹಣದ ಅಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಂದೆಹಾಕುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸಾತತ್ವದ ಧೈಯವನ್ನು ಎದುರಿಗಿಟ್ಟು, ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಯುದ್ಧವಾಸನೆಯಿಂದ ಉನ್ಮತ್ತವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಈ ಅಶಾಂತಿ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಗೋಸುಗ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ಯೋಗ್ಯ ಶಾಂತಿಯೋದ್ಧರನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದೇ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಹೆಗ್ಗುರಿ.

ಇವು ವರ್ಧಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಧೈಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು. ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ಜನತೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಕೆಲವು ತಿಂಗಳಾದವು. ಯೋಜನೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಅನೇಕ ತರದ ಟೀಕೆ ವಿಮರ್ಶೆಗಳೂ, ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳೂ ಹೊರಬಿದ್ದಿವೆ. ಇದರ ಬಗೆಗೆ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಚರ್ಚೆಮಾಡಲೋಸುಗವೇ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ವಾರ್ಧಾದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರಿಷತ್ತು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ದೇಶದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞರೂ

ಪಾಲುಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಆಗ ಯೋಜನೆಯ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.

ಇಲ್ಲಿನ ವರೆಗೂ ಬಂದ ಟೀಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ಬಗೆಗೆ ಸಂದೇಹ ಪಡುವ, ಹಾಗೂ ಸಾವಲಂಬನೆಗೆ ಆಪ್ಪು ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬಾರದೆನ್ನುವ ಟೀಕೆಗಳೇ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು. ಬಾಲಕನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಹಣಕ್ಕೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಜೋಡಿಸಬಾರದೆಂದೂ, ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದು ಸರಕಾರದ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲೊಂದೆಂದೂ, ಹಣ ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಟ್ಟು, ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಭಂಗ ತರಬಾರದೆಂದೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವವರದೊಂದು ಗುಂಪು. ಇನ್ನು ಈ ವಾರ್ಧಾಯೋಜನೆಯು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗುವುದು ಶಕ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ವಾದಿಸುವವರದು ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪು.

ಮೊದಲನೆಯ ಮತದ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಈಗ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸುಧಾರಣೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೇಲೆಯೇ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣಖಾತೆಗೆ ಈಗಿರುವ ದಕ್ಕಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ದೊರೆಯುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲದಿರುವದೇ ಕಾರಣ. ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಅದು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವೇ ಹೊರತು ಪರಾವಲಂಬಿಯಾದರೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದು ನಿಶ್ಚಿತ. ಆದಕಾರಣ, ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ವೆಟ್ಟು ಬೀಳದಂತೆ, ಮಾನಸಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಜೊತೆಗೆ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಆತನು ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಏಳು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ತಯಾರಿಸುವ ಸರಕಿನ ಲಾಭವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಬಹುದೆಂದು ವಾರ್ಧಾ ಯೋಜನೆಯು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಹೀಗೆ ಶಂಕೆಪಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಸ್ವಾವಲಂಬಿತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಂಶಯ ಪಡುವವರು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಯೋಚಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಈ ಯೋಜನೆ ವರ್ಷಾಂಪ್ರತಿ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಹೊಣೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡದ ಸಲುವಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆ ಹೊರಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸರಕಾರವಾಗಲೀ ಇತರ ಶಿಕ್ಷಣಪ್ರೇಮಿಗಳಾಗಲೀ ಪೂರೈಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಸ್ವಾವ

ಲಂಬತೆಯು ವ್ರತವರ್ಷದ ವೆಚ್ಚವ ಮಟ್ಟಗಾದರೂ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಲು ನೂಲುವ ಮತ್ತು ನೇಯುವ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒಂದು ಮಾದರಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆ ಮೂಲಕವಾಗುವ ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸುವರು. ಆ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಮಾದರಿಯ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಪ್ರತಿ ೩೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕನೆಂದು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕನ ಸಂಬಳ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು 'ಆಯ'ದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಚರಕಾ ಸಂಘದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ದರಗಳನ್ನೇ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವರು, ಶಿಕ್ಷಕನಿಗೆ ಕೊಡುವ ೨೫ ರೂಪಾಯಿ ಮಾಸಿಕ ವೇತನ ತೀರ ಸ್ವಲ್ಪವೆನ್ನು ಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ತರುವವರು ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಜೀವನಮಟ್ಟ (Western standard of life) ವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವರೇ ಹೊರತು ಅವರಿಗೆ ಭಾರತದ, ಭಾರತೀಯರ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯ ಅರಿವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜೀವನಮಟ್ಟದ ಮಾನದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಸಂಬಳ ಸಾಧಾರಣ, ಸರಳ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಾಕೆಂಬುದು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುವುದು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣವೇ (Minimum pay) ಹೊರತು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೋಸ್ಕರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಅ. ಭಾ. ಚ. ಸಂ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಶಾಖೆಯ ನೂಲುವ, ನೇಯುವ ಕೂಲಿಯ ವ್ರಮಾಣವು ಉಳಿದ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿನ ಕೂಲಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿರುವದು. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಚರಕಾ ಸಂಘದವರು ತರಬೇಕೆಂದಿರುವ ಕೂಲಿಯ ಯೋಜನೆಯ ಹೊಸ ಪ್ರಮಾಣವು ಈಗಿನಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು ಅದು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಅದರಂತೆ ಯೋಜನೆಯ ಉತ್ಪನ್ನವಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು. ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವಾಗ ಹಾಗೂ ಮುಂದೆ ಆಗಬಹುದಾದ ನಾಶ (Wastage)ಕ್ಕೆ ನೂರಕ್ಕೆ ೨೫ರಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು, ದರ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ; ಹಾಗೂ ಏಳು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿರುವ ದಿನಗಳು, ಬಿಡುವಿನ ದಿನಗಳು, ಮುಂತಾ

ದವುಗಳಿಗಾದರೂ ಪೂರ್ಣ ಗಮನವಿಟ್ಟು ಈ ಅಂಕಗಳ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಇನ್ನೂ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಆಗ ಆತನಿಂದಾಗುವ ಹುಟ್ಟುವಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚ ಅಥವಾ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಬಹುದು. ಇದು ಸಹಜವಾದದ್ದು. ಆದರೆ ಈ ನ್ಯೂನತೆಯು ಕೊನೆಯ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ತನ್ನ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ನುರಿತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತನ್ನ ಸಂವಾದನಾಶಕ್ತಿಯನ್ನಾದರೂ ಬೆಳೆಸಿದಾಗ ಸರಿಹೋಗುವದು. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಗಳು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸದೆ ಏಳೂ ವರ್ಷಗಳ ಸರಾಸರಿ ಅಂಕಗಳ (Average figures) ಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ಆಕ್ಷೇಪಕ್ಕೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಸಿದ್ಧವಾದ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವವರಾರು ? ಕೊಳ್ಳುವವರಿಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೊಳೆಯುವದಿಲ್ಲವೆ ? ಶಿಕ್ಷಕರು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕೆ ? ಎಂಬ ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುವವು. ಶಿಕ್ಷಕನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥನಾಗಲು ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಆಗಲೂ ಬಾರದು ಶಿಕ್ಷಕನ ಪೂರ್ಣ ಗಮನ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಸುವದರಲ್ಲಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾರಾಟವಿಲ್ಲ. ಈ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳ ಮಾರಾಟದ ಪೂರ್ಣ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಸರಕಾರವು ಹೊರಲು ಸಿದ್ಧವಿರಬೇಕು. ಸಿದ್ಧವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ವಿವಿಧ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಇದರಿಂದ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಮಾರಲಿಡಬೇಕು.

“ ಹೀಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಯಾರಿಸತೊಡಗಿದರೆ ಜನರ ಬೇಡಿಕೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮಾನ್ಯ ತಯಾರಾಗಿ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿನ ವ್ಯಾಪಾರವು ಬಿದ್ದು ಹೋಗುವು ” ದೆಂಬ ಮತವನ್ನು ಹಲವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವರು. ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಇದನ್ನು ಸುಧೀಕರಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾಡರಿಗಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ನೂಲುವ ಮತ್ತು ನೇಯಿಗೆಯ ಉದ್ಯೋಗದ ಸೃಷ್ಟಿ

ಯಿಂದಲೇ ಈ ಸಂದೇಹದ ಪೂರ್ವಾವರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸೋಣ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆಯ ಪೂರೈಕೆಯಾಗುವದು ವಿವೇಶೀ ಗಿರಣಿಗಳು, ದೇಶೀ ಗಿರಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಚರಖಾಸಂಘ ಈ ಮೂರು ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ. ಆದರೂ ದೇಶದ ಬಹು ಜನರು ಸಾಕಷ್ಟು ಬಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವರು. ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹಿಂದೀಯನಿಗೆ ಸಿಗುವ ಸರಾಸರಿ ಪ್ರಮಾಣ ೧೪ ಗಜಗಳಷ್ಟು ಬಟ್ಟೆ ಉಡುವ ತೊಡುವ ಹಾಸಿ-ಹೊಡೆಯುವ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ವಸ್ತ್ರವೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಸೇರಿತು. ಎಂದರೆ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಬಹಳವೆಂದರೆ ೨ ಸೀರೆ, ಗಂಡಸರಿಗೆ ಒಂದು ಜೊತೆ ಪಂಚೆ, ಎರಡು ಟೊಪ್ಪಿಗೆ, ಎರಡು ಅಂಗಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲುವಷ್ಟು ಮಾತ್ರ. ಅದೇ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಪ್ರಮಾಣ ೬೦ ಗಜಗಳಷ್ಟು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಶೀತ ದೇಶವಿದ್ದು ಅವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಟ್ಟೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೆನ್ನುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹಿಂದೀಯನಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ೪೦ ಗಜದಷ್ಟಾದರೂ ದೊರೆಯಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಈಗಿನ ಮುಮ್ಮಡಿ ಬಟ್ಟೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆಯೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದಂತಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಡಬೇಕಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಭಾರತೀಯನ ಈಗಿನ ಜೀವನಮಟ್ಟ ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದರೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಸಾರದಿಂದ ಅದು ಬೆಳೆಯುವದು, ಉಡಿಗೆ-ತೊಡಿಗೆ ಆಹಾರ, ಸ್ವಚ್ಛ ಪಾನಿ ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಲಾರಂಭಿಸುವನು. ಅದರಂತೆ ಅವನ ಆವಶ್ಯಕತೆಯ ಪ್ರಮಾಣವಾದರೂ ಬೆಳೆಯುವದು. ಹೀಗೆ ಬೆಳೆಯುವ ಆವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ವಾರ್ಧಾಯೋಜನೆಯ ಸಾಲೆಗಳು ದೂರವಾಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಬಾಧಕವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಮೇಲಿನ ಲೆಕ್ಕದಂತೆ ಬೇಕಾಗುವ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕೈಮಗ್ಗದಿಂದ ತಯಾರಿಸತೊಡಗಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಒದಗುವದಲ್ಲದೆ ದೇಶದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಾದರೂ ಬೆಳೆಯುವವು. ಹೀಗೆ ಸರಕನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ ದೇಶ ವಿದೇಶದ ಗಿರಣಿಗಳು ಮುಚ್ಚುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದರೆ ಒಳಿತೇ ಆಯಿತು ಕೈಯಿಂದ ಉತ್ತಮವಾಗಿಯೂ ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ಮಾಡಬಹುದಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಗಿರಣಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದೇಶದ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸಿ ಹೊಸ ರೀತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಮಾಜರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ

ಯೋಜನೆಯ ಬಯಕೆ. ಆದರೆ ಆ ಕಾಲ ಇನ್ನೂ ದೂರದ್ದೆಂಬ ೧೯೨೦ರಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವರದೇಶದ ವಸ್ತ್ರ ಒಹಿಷ್ಕಾರ ಚಳವಳಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಎದ್ದಿದ್ದಾಗ ಸರಕಾರವು ಒಂದು ವ್ರತಟನೆಯನ್ನು ಮೊರಡಿಸಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಬಟ್ಟೆಯ ತೀರ ಕಸಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣ, ಆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಬಟ್ಟೆಯ ಸರಮಾಣ, ವಿದೇಶದಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವ ಬಟ್ಟೆಯ ಹಾಗೂ ದೇಶೀ ಗಿರಣಿ ಮತ್ತು ಕೈಮಗ್ಗಗಳ ಬಟ್ಟೆಯ ಸರಮಾಣದ ಸೂಚಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಿಂದೀಯರು ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತ್ರ ಒಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ತಯಾರಾಗುವದು ಅಶಕ್ಯವಾಗಿ ಬೆತ್ತಲೆ ಇರಬೇಕಾಗುವೆಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿರುವರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಸ್ಪರ್ಷಿಣರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇತ್ತು. ಇದು ನಡೆದ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಈಗ ಕಂಡುಬರುವದಾದರೂ ಏನು? ಜನರು ಬೆತ್ತಲೆ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಲೂ ಇಲ್ಲ, ಪೂರ್ಣರೀತಿಯ ಒಹಿಷ್ಕಾರ ಸಾಗಲೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉದ್ದೇಶವಿಷ್ಟೇ—ಹಗುವುದಾದರೂ ಧೈಯವು ಪೂರ್ಣರೀತಿಯಿಂದ ಕೃತಿಯಲ್ಲ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಬಹುಕಾಲ ಬೇಕು. ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಡೆತಡೆಗಳಾಗುವವೆಂದು ಧೈಯದ ಬಗೆಗೆ ನಂಬಿಸುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅದರ ಧೈಯ ಮುಖ್ಯ. ಇಡೀ ಕಾರ್ಯವು ಧೈಯದ ಮೇಲೆಯೇ ರೂಪುಗೊಂಡು ಕಾರ್ಯರಂಗಕ್ಕೆ ಬರುವುದು. ಒಂದು ಧೈಯವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಕೂಡಲೇ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯುವವೆಂದು ಯಾರೂ ನಂಬಕೂಡದು. ವರ್ಧಾಯೋಜನೆಯ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಸುಸೂತ್ರ ಇಡೀ ದೇಶದ ದೇಶಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ನಾಡುಗಳನ್ನು ಮುಗ್ಧ ಸುಖ ಕಾಲ ಬಹುದೂರವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಹೆದರಿ ಕಾರ್ಯಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವುದು ಹುಚ್ಚುತನ. ನಮ್ಮ ಧೈಯವು ಸರಿ ಇದ್ದು ಯೋಗ್ಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಸಾಗಿಸಿದರೆ, ಬರುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಮಾರ್ಗವು ತೋರುವದಲ್ಲದೆ ಅದರಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸುವ ಸಾಗುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ವರ್ಧಾಯೋಜನೆಯ ಬಗೆಗೆ ಎರಡನೆಯ ಮೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷೇಪ ಈ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಈಗಿನ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲ್ಪ

ಡುವ ಮೂಲ ಉದ್ದೋಗಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ ೨ ಗಂಟೆ ೨೦ ನಿಮಿಷಗಳ ಅವಧಿ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವರಿಂದ ಬಂದ ಕಲಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವೇಳೆ ನೋರಿಯವ ದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಬಾಲಕರು ಬದು ಬೆಗ ಆಯಾಸ ಹೊಂದುವರೆಂದೂ ಇವರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ದಿನವೂ ೨ ಗಂಟೆ ೨೦ ನಿಮಿಷಗಳಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೈ- ಗಾರಿಕೆಯ ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಒಂದೇನವನೇ ಅಷ್ಟು ವೇಳೆ ನಡೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಲಸ, ನಂತರ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ, ಆ ಮೇಲೆ ಇನ್ನಾವುದಾದರೂ ಮರ ಅಥವಾ ವಿಶ್ರಾಂತಿ - ಹೀಗೆ ಮೂಲ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಅಟ, ಬೌದ್ಧ ಕಲಿಕೆ, ಇವುಗಳ ನಡುವೇಳೆ ಮಾಡಿ ಬಾಲಕನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸದಾ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರಲು ಈ ಯೋಜನೆ ಯತ್ನಿಸುವದು. ಬಾಲಕನು ಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ದುಡಿದು ಆಯಾಸ ಹೊಂದಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಆಯೇಗ್ಯನಾಗುವ ನೆಂದು ಹೆದರುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಅಪರಂಜಿ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಡಲಾಗುವುದೆನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಆಸ್ಯದವಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯೇಂವದನ್ನುಳಿದು ಉತ್ತಮ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಸದ್ಯದ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಸಮವಿಸುವುದೆಂದು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಈಗ ಕಲಿಸದಿರುವ, ಆದರೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪೌರ ನೀತಿ [Civics] ಯೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳೂ ಕಲಿಸ್ಪಡುವವು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಕಲಿಸುವುದರಿಂದ ಬಾಲಕರು ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರೆಂದು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಈ ಸರ್ವಜನೀಯವಾದ ಸ್ವಯಂಸಹಾಯ ಪ್ರಚಾರದ ಹೆಗ್ಗುರಿಯ ಬಗೆಗೆ ಅನೇಕರು ಖೇಚಿರುತ್ತರು. ಪ್ರಸಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಯುದ್ಧದ ಮಾತಾವರಣವು ಮಿತಿಮೀರಿ ಪಡೆದ್ದು ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೂ ಯುದ್ಧದ ತಯಾರಿಯನ್ನು ಅತಿ ವೇಗದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವು. ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ-ಯುವಕರಲ್ಲಿ- ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಯುದ್ಧ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಸಮರ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗುತ್ತಿರುವವು. ಯುದ್ಧತಯಾರಿಕೆಯ ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ನಿಶ್ಚಿತ ದೇಶಗಳು ಉಳಿದ ಪ್ರಬಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿರುವವು ಇಂತಹ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಹಿಂಸಾತತ್ವದ ಪ್ರಚಾರ ಯೋಜನೆ

ಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವದು ಹುಚ್ಚುತನ, ಭ್ರಾಂತಿ, ಎಂದು ಇವರ ನಿಶ್ಚಿತ ಮತ. ಅಹಿಂಸಾತತ್ವದ ಹೆಗ್ಗುರಿಯು ಭಾವನಾವಶವಾದ ಒಂದು ಗುರಿಯೇ ಹೊರತು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ವಿಷಯವಲ್ಲವೆಂದು ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿಂಸಾವೃತ್ತಿಯ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿರುವದು ನಿಜವಾದರೂ ಅದು ತನ್ನೆಂದು ಇವರಾದರೂ ಒಪ್ಪುವರು. ಅಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಮುಖಂಡರು, ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಯುದ್ಧತೃಷ್ಣೆಯಿಂದ ಅಘೋಗತಿಗಳಿಗಿಂದು ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ ಸೌಹಾರ್ದಗಳಿಗೆ ಭಂಗತರುತ್ತಿರುವವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವರು. ಎಂದಮೇಲೆ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಒದಗಿರುವ ಈ ಘೋರ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಯಾವುದಾದರೂ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಮುಂದೆಬರಲೇ ಬೇಕು. ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಹಿಂಸೆಯು ಎಂದೂ ಕೊನೆಗಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಸಮೂಲ ನಾಶಕ್ಕೆ ಅಹಿಂಸೆಯೇ ನಿಜವಾದ ಸಾಧನ. ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವಿರುವದು. ಬುದ್ಧನು ಜನ್ಮತಾಳಿ ಅಹಿಂಸಾತತ್ವವನ್ನು ಮೊದಲು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ. ಸದ್ಯದ ಗಾಂಧೀಯುಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ದೇಶದ ರಾಜಕಾರಣವೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟವೂ ಅಹಿಂಸಾತತ್ವದ ಮೇಲೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವದು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟವು ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯಿತು, ಮತ್ತು ದೇಶದ ತೀರ ಸ್ವಲ್ಪ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಗೊಂಡಿದ್ದರು ಆದರೂ ಅದರ ಯಶಸ್ಸು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೂ ಜಗತ್ತಿಗೂ ಅಹಿಂಸಾತತ್ವದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅಹಿಂಸಾತತ್ವದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಮೈಯೊಡಹಿದೊಂದಾದರೂ ಇಡೀ ಜನತೆಯೇ ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಅದರ ವರ್ತಮಾನ ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಮೇಲೆ ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೀಳಬಹುದೆಂದು ನೆನಿಸುವುದು ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಹೇಗಿದ್ದರೂ, ಧೈಯವು ಉದಾತ್ತವಾದದ್ದು, ಹಾಗೂ ಅದರ ಸಫಲತೆಯ ಕಡೆಗೆ ದೇಶದ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ತರದ ಬೌದ್ಧಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೇಕೆನ್ನುವವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಟೀಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವರು. ಇದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಯಾವುದೊಂದು ಸ್ಥಳ-ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇಡೀ ಹಿಂಧೂ

ಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಬೇಕೆನ್ನುವ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಎಡೆಯುಂಟೇ ಹೊರತು ಯಾವುದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅಸ್ಪದವಿರಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸುವುದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸೂಕ್ತವಾಗಲಾರದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಾಗು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಿದ್ದೇ ಇದೆ. ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನೇರಿಸಲಿತ್ತೆಂದರೆ ಏನೂ ಕೆಲಸವಾಗದು. ಇದಿಯ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇಂಥ ಯೋಜನೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದವುಗಳೂ ಅದಷ್ಟು ಸರಳವೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವೂ ಇರಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೇಕಾದವರು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅದರ ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವದು. ಈ ಯೋಜನೆ ಯಾವುದೊಂದು ಜಾತಿ ವಂಗದ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾಗಿರದೆ ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿ ವಂಗಗಳೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಅವರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ಬಂಧುತ್ವವು ಉದ್ಭವವಾಗಿ ತಾವು ಹಿಂದೀಯರುಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತರುವ ಯತ್ನವಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಯಾವುದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕಲಿಸದಿದ್ದರೂ ಸಕಲ ಧರ್ಮಗಳ ಆಡಿಗಲ್ಲಾದ ಸತ್ಯ, ವಿಶ್ವಸ್ರೇಮ ಮೊದಲಾದ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬಾಲಕರಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸುವದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಐದು ವರ್ಷ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಟ್ಟ ನಂತರ ಉಳಿದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮನೆಗೆಲಸ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುವದು. ಅದರಿಂದ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯ. ವಾರ್ಧಾಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಶಿಕ್ಷಣ(Co-education)ಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಇಂಬಿಬೆಯೆಂದು ಇದರ ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಹಾಗು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಹುಡುಗರು ಮತ್ತು ಹುಡುಗಿಯರಿಗೋಸುಗ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಲಿಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿನ ವರೆಗೆ ವಾರ್ಧಾಯೋಜನೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಉತ್ತರ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳಾದ ಮೇಲೆಯೂ, ಇದರೊಳಗಿನ ಉತ್ತರಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾಧಾನಕಾರಕವಿರುವವೆಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರು ಇದ್ದೇ ಇರುವರು.

ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಆಕ್ಷೇಪಗಳು ಬರಿಯ ಕಲ್ಪನಾ ಪ್ರಸಂಚದವೇ ಹೊರತು ಸ್ವಂತದ ಅನುಭವದವಲ್ಲ. ಅವರು ನಡೆಸಿರುವುದು ಒಂದು ತಾತ್ವಿಕ ಚರ್ಚೆ (Theoretical discussion) ಮಾತ್ರ. ಇದರಂತೆ, ಯೋಜನೆಯ ಸಮರ್ಥಕರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನುಭವವಿಲ್ಲದವು ಕೆಲವು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅನುಭವವಿಲ್ಲದ ಇಂತಹ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅದಿ ಅಂತ್ಯಗಳೇ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಒಳಿತು. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಸಂಚದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಹೊಂದಿರುವ ವಾಸ್ತವ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅವರ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾದುವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಬಳಕೆಗೆ ಬರುವಾಗ ಬಿದ್ದು ಹೋಗಬಹುದು. ಯಾವುದೊಂದು ಯೋಜನೆಯ ನಿಜವಾದ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳು, ಅದು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಾಗುವದು. ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಈಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯು ಅರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಶುದ್ಧ ಪುಸ್ತಕೀಯ, ಗುಲಾಮತನದ ಮತ್ತು ವರಾವಲಂಬನೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತರುವಂತಹದೆಂದೂ ಹಾಗೂ ಇಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳಾಗದಿದ್ದರೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನಂಬುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹಿಂದೀಯನು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ದೇಶದ ಇನ್ನುಳಿದ ರಾಜಕೀಯ ಮೊದಲಾದ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯೆಬ್ಬಿಸಿ ದೇಶವ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಟೊಂಕಕಟ್ಟಿರುವ ಕ್ರಾಂತಿಸ್ಥಿತ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಮುಂದಿಡಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಲು ಎಲ್ಲರೂ ಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಧೈರ್ಯವು ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಮಾನ್ಯವಿರುವದೋ ಅಲ್ಲಿನ ವರೆಗೆ ನಾವು ಕಾರ್ಯನಾಗಿಸಲು ಅಡ್ಡಿ ಏನು? ಈ ಯೋಜನೆಯಾದರೂ ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದಂತೆ ಆದರೆ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಅವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವದು. ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿಯುಕ್ತವಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಮೊನ್ನೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ವಾರ್ಧಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವದು ಒಂದು ಅನಂದದ ಸಂಗತಿ. ಉಳಿದ ಹಲಕೆಲವು

ಜನರ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಸಂಬಂಧದ ಸಂಶಯಗಳು ಇದರಿಂದಲಾದರೂ ದೂರಾಗಬಹುದು.

ಹೀಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯಸಂಚದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಧಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಹೂಡಿದ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಈಗಿನ ನುರಿತ ಶಿಕ್ಷಕವರ್ಗವು, ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕಾ ಸಂವಾದಕರು, ಮತ್ತೆ ದೇಶದ ಮೇಧಾವಿಗಳು ನೆರವಾಗಿ ವಾರ್ಧಾ ಶಿಕ್ಷಣಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅದಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನಾದರೂ ನಡೆಸಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಜನತೆಗೂ ವಾರ್ಧಾ ಯೋಜನೆಯ ಪೂರ್ಣ ಅರಿವು ಉಂಟಾಗಿ ವಿಚಾರಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಲೆಂದು ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಈಗ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮುಂದಿಡಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣ ಗ್ರಂಥವು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಮೊದಲನೆಯದು. ಇದರೊಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯಂತಹ ವಿಭೂತಿಗಳ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಒಂದೇ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿಡಲಾದ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವ್ರಾಂತದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಳಕೆಗೆ ತಂದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ರೀತಿಯಿಂದ ನೆರವಾಗುವರೆಂದು ನಂಬಿರುವ,

ರಾ. ಶ್ರೀ. ಹುಕ್ಕೇರಿಕರ

ಧಾರವಾಡ
೧೪-೭-೧೯೩೮ }

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿ
ಧಾರವಾಡ

ಪರಿವಿಡಿ

ಪುಟ

೧ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳು:

೧-೮

ಈಗ ರೂಢವಾಗಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮ-ಸುಹೃತ್ತಾಜಿಯವರ
ನೇತೃತ್ವ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಕೈಕೆಲಸ-ಎರಡು ಲವಶ್ಯಕತೆಗಳು-
ಈ ಸದ್ಭೂತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಸಾಗರಿಕತೆಯ ಆದರ್ಶ-
ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿಯ ಗ್ವಾನಲಂಬನೆಯ ಮೂಲತತ್ವ

೨ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

೮-೧೮

ಮುಖ್ಯ ಕೈಕೆಲಸ --ಮಾತೃಭಾಷೆ-ಗಣಿತ--ಸಮಾಜಿಕ
ವಿಷಯಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ- ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ- ಚಿತ್ರ ಬರೆಯು
ವದು- ಸಂಗೀತ-ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ

೩ ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣ:

೧೮-೨೪

ಶಿಕ್ಷಕರ ಪೂರ್ಣ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಾರ್ತಮಾ
" ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ " "

೪ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ

೨೪-೨೭

ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ - ವರೀಕ್ಷೆಗಳು

೫ ಆಡಳಿತ

೨೭-೩೩

೬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪಾಠಕ್ರಮ

೩೩-೫೨

ನೂಲುವ ಹಾಗೂ ನೇಯುವ ಕೈಗಾರಿಕೆ - ಮದ್ದು ಕೆಲವು
ಸೂಚನೆಗಳು-ಮೂಲ ಉದ್ಯೋಗ, ಒಕ್ಕಲುತನ-
ಬೇಸಾಯದ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ- ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಬೇಸಾಯದ
ಅಭ್ಯಾಸ-ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳು

ವರ್ಧಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆ

೧. ಮೂಲತತ್ವಗಳು

ಈಗ ರೂಢವಾಗಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮ

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಈಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಹುತರ ಎಲ್ಲ ಹಿಂದೀಯರು ಬಂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಜನಾಂಗದ ರಕ್ತಿಯನ್ನು-ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹರಿಸಲು ಹಿಂಚೂಣಿಯಾದರೂ ಅದು ಸಮರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂದು ಅತಿ ಮಹತ್ವವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವನ ವನ್ನೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವನವನ್ನೂ ಮಾರ್ಪಡಿಸುತ್ತ ಜನರಿಯ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಹೊರಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಗಣಿಸದೆ ಜೀವನಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಬದಿಗಿರಿಸಿ, ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ವರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಜಗತ್ತನ್ನು ನೋಡಲು ಕಣ್ಣೆರೆಯದೆ ಅಂಧನಂತೆ ಹಾಗೆಯೇ ಹೊರಟು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸದ್ಯದ ವರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದುವಂತಹದೂ ಅಲ್ಲ. ಉಚ್ಚ ಆದರ್ಶವಾದ ಧೈಯ ಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೂ ಅಲ್ಲ. ಜನತೆಯು ತನ್ನ ಕಾಲಮೇಲೆ ತಾನು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ, ಸಮಾಜದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ, ಉಪಯುಕ್ತರಾದ ನಾಗರಿಕ ರಾಗುವಂತೆ ಈ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅವರನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾರನೀ ರಕ್ತಿಯ ಹಾಗೂ ಸುಲಿಗೆಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತ ಅಮಾನುಷ ಆಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಮೇಲಾಟವನ್ನೂ ತಡೆದು ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಜನರು ಕೂಡನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಒಲವಿನ ಸಹಕಾರದ ಹೊಸ ಶಿಸ್ತಿನ ಸಮಾಜವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಲೋಚನೆಯೇ ಈಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈಗಿರುವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನು

ಬದಲಿಸಿ, ಅದರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಒಳನಾಡುಕವೂ, ಮಾನವ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂಥದೂ ಆದ ಬೇರೊಂದು ಶಿಕ್ಷಣಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕರವಾಗಿರಬೇಕು; ಆ ಜೀವನದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿರಬೇಕು.

ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗುವ ಶಿಕ್ಷಣ ವದತ್ತಿಯು ವಾಸ್ತವತ್ವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ವದತ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲತಃ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂವಾದನೆಗೆ ಅಹಿಂಸೆಯೇ ಶಾಂತಿಯ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ಅದನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಹಿಂಸೆಗಿಂತ ಅಹಿಂಸೆ ಎಷ್ಟು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂಬುದನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರ ನೇತೃತ್ವ

ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರು ನಮಗೆ ಇತರ ವಿಷಯಗಳಂತೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ ಒದಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೀಯರ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಒಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ಜನತೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೆಡ್‌ಗಳು ಬೇಗನೆ ಸರಿ ಹರಿಸಲು ಅವರು ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. 'ಹರಿಜನ' ದಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ಧಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮ್ಮೇಲನದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದ ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಯೋಗ್ಯವಾದ ತತ್ವಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದ್ದಾದರೆ, ಯಾವದೊಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಅಥವಾ ಫಲದಾಯಕವಾದ ಕೆಲಸದ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಲಂಛ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಅಥವಾ ಕೆಲಸವು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲಾಗುವ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಆಧಾರವಾಗಿರಬೇಕು. ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಸರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಲಿಸಿದಲ್ಲಿ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ವಾಲು ದೊರಕುವಂತಾಗಬೇಕು. ಪುಕ್ಕಟೆಯಾದ ಮತ್ತು ಒತ್ತಾಯದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೂಡಲೆ

ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ರಮದಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ವಾಗುವದೆಂದು ಮಹಾತ್ಮರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದೇಶದ ಈಗಿನ ರಾಜ ಕೀಯ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಸರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಶಿಕ್ಷಣದ ವೆಚ್ಚವು ಕೈಮೀರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಕೈಕೆಲಸ

ಯೋಗ್ಯವಾದ ಫಲದಾಯಕವಾದ ಕೈಕೆಲಸದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹುಡು ಗರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅನುಕೂಲರಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ, ಸುಸಂಬದ್ಧವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ವದ್ಧತಿ ಬಹು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.

ಮಾನಸ ಶಾಸ್ತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂಡ ಇದು ಅನೇಕ ಣೀಯವಾಗಿದೆ. ಮಗುವಿನ ಸ್ವಭಾವ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು; ಬರಿಯ ಪುಸ್ತಕಪಾಠದ ಕಟ್ಟಳೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ವಿರೋಧ; ಈ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಕಲಿಸುವ ರೀತಿ ಮಗುವನ್ನು ಆ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡಿಸುತ್ತದೆ ಜಾಣ್ಮೆಯ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಇದು ಸಂಪ್ರವಾಣದಲ್ಲಿಡುತ್ತದೆ; ದೇಹಶಕ್ತಿಯೂ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಯೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಅದನ್ನು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಬರಿಯ ಓದು ಬರಹವನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಇದಕ್ಕಿಂತಲೇ ಅತಿ ಮಹತ್ವವಾದ ಕೈಚಳಕವನ್ನೂ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯನ್ನೂ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಕಲಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಸರ್ವಾಂಗ ಪರಿ ಪೂರ್ಣವಾದ ವಿದ್ಯಾಪರಿಣತಿಯೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂಡ ಈ ಬಗೆಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮವು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದುದು. ಪಾಠಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೈಕೆಲಸವನ್ನು ಸೇರಿಸುವದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಎಲ್ಲ ಬಾಲಕರೂ ಅದನ್ನು ಕಲಿಯಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಅದರಿಂದ ಕೂಲಿಕಾರರು, ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರು, ಕಾರಕೂನರು ಎಂಬ ಅನಿ

ಷಕಾರಕ ವರ್ಗಭೇದಗಳು ಹುಟ್ಟುವ ಮೊದಲೇ ನಿರ್ನಾಮವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರಮಜೀವನದ ಗೌರವವನ್ನೂ ಮಾನವ ಜಾತಿಯ ಐಕ್ಯಮತ್ಯಭಾವವನ್ನೂ ಬೆಳೆಸಲು ಇದರಿಂದ ಸುಲಭ ಮಾರ್ಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ನೈತಿಕ ಲಾಭವಾದರೂ ಅನಾರವಾದುದು.

ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಇದು ಬಹಳ ಫಲದಾಯಕ. ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾಣತನದಿಂದಲೂ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದಲೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಇದು ನಮ್ಮ ಕೈಕೆಲಸಗಾರರ ಸಂಪಾದನೆಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದಲ್ಲದೆ ಅವರು ರಸ್ತು ವಿಘಾತಿಯ ಕಾಲವನ್ನು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೇವಲ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೂ, ಮಹತ್ವದ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದ ತಳಹದಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ವಡೆದುಕೊಂಡ ಜ್ಞಾನವು ಹೆಚ್ಚು ದೃಢವಾದದ್ದೂ ವಾಸ್ತವವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಜ್ಞಾನವು ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಂಗಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗುತ್ತವೆ.

ಎರಡು ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು

ಈ ಲಂಛನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಾವು ಎರಡು ಮಹತ್ವದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ನಾವು ಆರಿಸುವ ಫಲದಾಯಕ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೆಲಸವು ಅನುಕೂಲತೆಯಿರಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ-ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ-ಗುಣ ಆ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಅದು ಸಾಲೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಾಠಕ್ರಮದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಯಾವ ಕೈಕೆಲಸವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಈ ಶಿಕ್ಷಣಯೋಜನೆಯೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾದ ಉದ್ದೇಶವೂ ಯಂತ್ರದಂತೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೈಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ

ಣಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಅದರಿಂದ ಫಲದಾಯಕವಾದ ಕೆಲಸವು ಸಾಲೆಯ ಪಾಠಕ್ರಮದ ಕೈಕೆಲಸದ ಭಾಗವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಪಠ್ಯ ವಿಷಯದ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸ್ಪರ್ಶಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತಿರಬೇಕು. ಸಹಕಾರ, ಸುಸ್ಪಷ್ಟತೆ, ಕಾರ್ಯಾರಂಭದ ಹುರುಪು, ಮುಂತಾದ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬೇಕು. “ಕಲಸವನ್ನು ಈಗಿನಂತೆ ಕೇವಲ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಡದೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ಕಲಿಸಬೇಕು; ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುವದು ಏಕೆ, ಯಾವುದಕ್ಕಾಗಿ-ಎಂಬುದನ್ನು ಮಗು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು” ಎಂದು ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇದೆ. ಮಗುವಿಗೆ ಈ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಂತೂ ಸ್ವಂತ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಅನುಭವದಿಂದ ಬರತಕ್ಕದ್ದು. ನೇಯುವುದೋ, ನೂಲುವುದೋ ಬಡಗತನವೋ ಈ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪಾಠಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಹೊಸದಾಗಿ ನೇರಿಸಿ, ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ವಿಷಯಗ್ರಹಣ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವದಲ್ಲದೆ, ಜ್ಞಾನವಿಷಯವನ್ನು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಸಂಬಂಧರಹಿತವಾದ ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ಒಡೆದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಈ ಶಿಕ್ಷಣವಧ್ಯತೆಯ ನಿಜವಾದ ಉದ್ದೇಶ ಜೀವಾಳಗಳನ್ನೇ ಕೆಡಿಸಿ ದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಆದರ್ಶ

ಈ ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರೇಮಿಗಳೂ ಇದರೊಳಗೆ ಅಡಗಿರುವ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಆವೇಕ್ಷೆ. ಅಧುನಿಕ ಭಾರತವರ್ಷದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪೌರತ್ವವು (ನಾಗರಿಕತೆ) ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾಗುವುದಂತೂ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾದಮಾತು ಈಗಿನ ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಪೌರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನೂ ವಿವೇಕದಿಂದ ಆಚರಿಸು

ವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಾದರೂ ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊಸದಾದ ಶಿಕ್ಷಣಪದ್ಧತಿಯೊಂದು ಅವಶ್ಯಕ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಈ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಬಾಳುವುದು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ. ಈ ಸಮಾಜದ ಋಣವನ್ನು ವಿನೇಕೆಯಾದ ವಾರಸು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಸೇವಾರೂಪದಲ್ಲಿ ತೀರಿಸುವಂತೆ ಕಾರ್ಯತತ್ಪರನಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಅಂಗವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೊರೆಯಾಗತಕ್ಕವರನ್ನೂ ವರಾವಲಂಬಿಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಬಡವರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಭಾಗ್ಯವಂತರೇ ಆಗಲಿ-ರೂಪಿಸುವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ದೂಷ್ಯವಾದುದು. ಅದು ಸಮಾಜದ ವಸ್ತುನಿರ್ವಾಣಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನೂ ಕುಗ್ಗಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಅಪಾಯಕರವೂ ನೀತಿಬಾಹಿರವೂ ಆದ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ-ಕೈಕೆಲಸದಿಂದ ಕಸಗೂಡಿಸುವ ಕೆಲಸದ ವರೆಗೆ-ಗೌರವಾರ್ಹವಾದುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಆತ್ಮಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಲು ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಇಷ್ಟವನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಶಿಕ್ಷಣಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿದೆ.

ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವು ಸಮಾಜದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಗಾಢವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಶಾಲೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಗಳಿಸಿದ ದೃಷ್ಟಿ ಮನೋಭಾವಗಳನ್ನು ಹೊರಗಿನ ವಿಶಾಲ ಪ್ರಪಂಚದ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೂ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಶಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ನಾವು ಸಮರ್ಥನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣಪದ್ಧತಿಯು ಭವಿಷ್ಯದ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಯೋಗ್ಯತೆ, ಗೌರವದಕ್ಷತೆ-ಇವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಚುರುಕಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವುದನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿ ಈಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಯ ಬಯಕೆಯನ್ನೂ ಸಮಾಜಸೇವೆಯ ಆತುರತೆಯನ್ನೂ ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಂತೂ ಈ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪದ್ಧತಿಯ ದೃಷ್ಟಿ ಎತ್ತಕಡೆಗೆಂದರೆ-ಸಹಕಾರಜೀವಿಯಾದ ಸಮಾಜವು ಏರ್ಪಡಬೇಕು; ಅದರಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸು

ಮೈದುನಾಗರಿತಕ್ಕ ಬಾಲ್ಯತಾರುಣ್ಯಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಲೈಲ್ಲಾ ಸಮಾಜಸೇವೆಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ವೃಥಾಮ ಸ್ಥಾನವಿರಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ತಾವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ಮೈಯೆತ್ತಿಕವಾಗಿಯೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹಾ ಪ್ರಯೋಗ ವರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿರುವೆನೆಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ಮೂಲತತ್ವ

ಈ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಹು ಜನರಿಗೆ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಯೋಜನೆಯ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ತಳಹದಿಯನ್ನು ವಿಶದೀಕರಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ವರ್ಧಾದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದದ್ದೆಂದು ನಮ್ಮ ನಂಬುಗೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದು ಸ್ವಾವಲಂಬನವಾಗಲಾರದೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿದರೂ, ಯೋಗ್ಯವಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ-ತಳಹದಿಯಿಂದೂ ತೀವ್ರವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಸಂವಿಧಾನವೆಂದೂ ನಾವು ಇದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಸುದೈವದಿಂದ ಈ ಉತ್ತಮವಾದ ಯೋಜನೆ ಈ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ತಗಲಬಹುದಾದ ಬಹುಭಾಗದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ನೀಗಿ ಸುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ನಾವು ಮುಂದೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಮುಂದೆ ನಾವು ನೂಲುವ ಹಾಗು ನೇಯುವ ವಿಷಯವಾಗಿ ತೋರಿಸಿದ ವೆಚ್ಚವೂ ಅದರಿಂದಾಗುವ ಉತ್ಪನ್ನವೂ ಕಳೆದ ಹದಿನೇಳು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಅನುಭವ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಯಾರಿಸಿದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೂ ನೂಲನ್ನೂ ಸರಕಾರವು ಪೇಟೆಯ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಮಹಾತ್ಮರ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನಾವು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹಾಗು ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಅವಶ್ಯವೆಂದು ನಮ್ಮಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಬಗೆಯ ಅಂಕೆ ಇರದಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸದ ಬಿಗುವು ಸಡಿಲಾಗುವದಲ್ಲದೆ, ಅದರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬೆಲೆಯೆಲ್ಲ

ಹೋಗಿಬಿಡುವ ಹೆದರಿಕೆಯಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣಪ್ರಮಿಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ಈ ಮಾತು ಪೂರ್ಣ ಸದ್ವಾದ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲೊಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೂಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವವು ಕುಗ್ಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೇ ಮಹತ್ವವು ಬರುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಯೇ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಿಯ ಜೀವಣಿಗಾಗಿ ಬಳಸದೆ ದ್ರವ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೇ ಬಳಸುವ ಹೆದರಿಕೆಯಿದೆ: ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕಲನ ತಕ್ಕೂಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಶಿಕ್ಷಕರ ಒಲವನ್ನು ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿಡುವುದು ಅಶ್ಯವಶ್ಯವಿದೆ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವಾಗ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಳಿಸುವಾಗ, ಈ ಮಾತನ್ನು ನೆರೆಯಲ್ಲಿಡುವುದು ಅಶ್ಯವಶ್ಯವಿದೆ.

೨. ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಏಳು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ

ಮುಖ್ಯ ಕೈಕೆಲಸ

ಕೈಕೆಲಸವನ್ನು ಆಯ್ದ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಗಮನದಲ್ಲಿ ದರ್ಜೆ. ಅದೊಂದರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಪೂರ್ಣ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗವೆಂಬ ಸನ್ನಿವೇಶವೆಂದು ಹೋಗುವಷ್ಟು ಕುಶಲತೆ ಯನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು.

ಮುಂದೆ ಕಾಣಿಸಿದವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ೧. ನೂಲುವುದು-ನೇಯುವುದು. ೨. ಬದಿಗತನ. ೩. ಒಕ್ಕಲುತನ. ೪. ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕಾಯಿಗಳ ತೋಟಗಾರಿಕೆ. ೫. ಚರ್ಮದ ಕೆಲಸ. ೬. ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಮತ್ತು ಆ ಸ್ಥಳದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬೇಕಾದ ಉದ್ಯಮ.

ನೂಲುನದು-ನೇಯುವದು, ಒಕ್ಕಲುತನ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕೈಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡರೂ ಹತ್ತಿ ಅರೆಯುವದು, ಹಿಂಜುವದು, ನೂಲುನದು ಇವುಗಳ ಹಾಗೂ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಬೇಸಾಯದ ಸುಲಭ ಕಾರ್ಯಗಳ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇರುವದು ಅಗತ್ಯ.

ಮಾತೃಭಾಷೆ

ತಾಯಿಸುಡಿಯ ಯೋಗ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸವೇ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣದ ಟಳಹದಿ. ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸರಸವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವದು, ತಪ್ಪಿಲ್ಲವೆ ವಿಶದವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಬರೆಯುವದು-ಇವುಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರದಿದ್ದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಪಷ್ಟತೆಯನ್ನೂ, ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಿರಳತೆಯನ್ನೂ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವದಿಲ್ಲ, ಜನತೆಯ ಭಾವನೆ, ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಆಸೆ-ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ಅನುವಂಶಿಕ ಸಂವತ್ತಿನ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಬಾಲಕನಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ತಾಯಿಸುಡಿಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ದಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಅವರಂತೆ ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ನೀತಿಯ ನಿಜವಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮನದಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಲು ಇದೊಂದು ಮಾರ್ಗ. ಮಾತೃಭಾಷೆಯು ಸಾಹಿತ್ಯಸೌಂದರ್ಯದ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುವ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ದುರಿ. ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭ್ಯಾಸವು ಅನಂದದ ತವರುಮನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ಅಭ್ಯಾಸದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗುವು (೧) ತನ್ನ ಅಳವಿನೊಳಗಿನ ವಸ್ತುಗಳ, ಜನರ ಹಾಗೂ ಆಗು-ಹೋಗುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಸಹಜವಾಗಿ ಸ್ವರಂತ್ರವಾಗಿ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮಾತನಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವದು. ಈ ಬಗೆಯಾದ ಶಕ್ತಿಯು ಕ್ರಮಶಃ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. (೨) ಬಳಿಕೆಯ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ರುಚಿಸಬಹುದಾದ, ಯಾವುದೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಸರಸವಾಗಿ ಸುಸಂಬದ್ಧವಾಗಿ ಔಚಿತ್ಯಹಾನಿಯಾಗದಂತೆ ಮಾತನಾಡಲು ಬರಬೇಕು. (೩) ಸ್ವಲ್ಪ ಕಠಿಣವಾದ ಕೈಬರಹದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅರ್ಥಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಓದಲು ಬರಬೇಕು. ಕಡೆಗೆ ವಾಸನಾಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಓದುವ ಮಾಟ್ಟಗಾದರೂ ಈ ಶಕ್ತಿ ಬಂದಿರಬೇಕು. (೪) ಗದ್ಯಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ, ಅರ್ಥ

ವಾಗುವಂತೆ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಲು ಬರಬೇಕು (೨) ಶಬ್ದಕೋಶ, ವಿಷಯಾ ಸುಕ್ರಮಣಿಕೆಗಳನ್ನು, ಪ್ರಮಾಣಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಗೊತ್ತುಗಬೇಕು; ವಿಷಯಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಅನುವದಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬರುತ್ತಿರಬೇಕು (೩) ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತೆ, ತಪ್ಪಿಲ್ಲದಂತೆ, ಸಾಕಷ್ಟು ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆಯಲು ಬರುತ್ತಿರಬೇಕು. (೪) ಸಭೆ-ಸಮ್ಮೇಳನ, ದಿನಚರಿಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲು ರಕ್ತನಾಗಬೇಕು. ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಹಾಗೂ ಸ್ವಂತದ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರಬೇಕು. ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥಕಾರರ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪರಿಚಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಪಡೆಯಬೇಕು.

ಗಣಿತ

ಕೈಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ಜೀವನಕ್ಕೂ ಅವಶ್ಯಕವಾದಷ್ಟು ಅಂಕಗಣಿತ ರೇಖಾಗಣಿತ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ವ್ಯವಹಾರದ ನಿಯಮ-ಗಳಿಗೆ ಬಳಕೆಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಅರಿತಿರಬೇಕು.

ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಸುಲಭ ನಿಯಮ, ನಾಲ್ಕು ಸಂಯುಕ್ತ ನಿಯಮ, ಭಿನ್ನರಾಶಿ, ದಶಮಾಂಶ, ಏಕಮಾನ ಪದ್ಧತಿ, ಬಡ್ಡಿ, ಕ್ಷೇತ್ರಫಲ, ಪ್ರಧಾನ ಪರಿಚಯ, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ರೇಖಾಗಣಿತ, ಜಮಖರ್ಚಿನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಜ್ಞಾನ ಇವುಗಳಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರವು ಕೇವಲ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ-ಅವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮಾಡುವ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ-ಆಡಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದು ಮೂಲ ಕೈಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೂ, ಸಾಲೆ-ಮನೆ-ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳೊಳಗಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಶೂನ್ಯ-ಅಂಶ ವ್ಯವಾಹಾರ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಚಿಂತನಕ ಬುದ್ಧಿಯ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ

(೧) ಮಾನವ ಜಾತಿಯ—ವಿಶೇಷತಃ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ—ಪ್ರಗತಿಯ

ವಿಷಯಕವಾದ ಆಸಕ್ತಿ, (೨) ರನ್ನ ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ತಾನು ಬಾಳುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಜ್ಞಾನ, (೩) ತಾಯ್ನಾಡಿನ ಮಮತೆ; ತಾಯ್ನಾಡಿನ ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಭಕ್ತಿ; ಮುಂದೆ ತನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಸತ್ಯ, ಪ್ರೇಮ, ನ್ಯಾಯಗಳ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಸಮಾಜಗಳ ಐಕ್ಯದ ನೆಲೆವೀಡಾಗಲೆಂಬ ಹಾರೈಕೆ, (೪) ನಾಗರಿಕತೆಯ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳ ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆಳೆಸುವದೇ ಸಮಾಜಸರಿಜ್ಞಾನದ ಉದ್ದೇಶ. ಅಲ್ಲದೆ (೫) ನಂಬಿಗೆಯ ಗೆಳೆಯನೂ ವಿಶ್ವಾಸಿಗ ನೆರವಿನವನೂ ಆಗುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದೂ ಇದರ ಉದ್ದೇಶ. ಜಗತ್ತಿನ ಸುತ್ತ ಧರ್ಮಗಳ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಗೌರವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಇದು ಕೂಡ ಅಡಕವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೆಲ್ಲವುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವು ಮಗುವಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಅದರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯರು ತಮ್ಮ ಆಸೆ-ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಗುವಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಜೀವನ, ಅವರ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಇದು ಮೊದಲಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲಾಗಬೇಕು.

(೧) ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಇತಿಹಾಸದ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಕಲಿಸಬೇಕು. ಜನತೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನದ ಮುಖ್ಯ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಮನದಟ್ಟಾಗುವಂತೆ ಹೇಳಬೇಕು; ಮತ್ತು ಈ ಜೀವನವು ಕಡೆಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಐಕ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರೇಮ, ಸತ್ಯ, ನ್ಯಾಯ, ಸಹಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಐಕ್ಯ, ಸಮಾನತೆ, ಮತ್ತು ಸೋದರ ಭಾವಗಳ ಧೈಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯಗಳ ವಿವೇಚನೆಯು ಕೆಳಗಿನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯ ಮೂಲಕ ಆಗಬೇಕು. ಮೇಲಿನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯಗಳು ಮುಖ್ಯ

ವಾದವುಗಳಿರಬೇಕು, ಗತವೈಭವದ ಅಭಿಮಾನವು ದುರಭಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿರಬೇಕು. ಮಾನವಜಾತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಣಗಾಡಿನ ಮಹಾವಿಭೂತಿಗಳು, ಶಾಂತಿಯ ಪ್ರಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಪಡೆದ ಜಯಗಳು ಪಾಠಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು ಹಿಂಸೆ, ಕಸುಬೆ, ಮೋಸ ಇವುಗಳಿಗಿಂತ ಅಹಿಂಸೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಜೀವನದಿಂದ ಆಯ್ದ ನಿದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೋರಾಟದ ಸಂಗಡ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳ ಹೋರಾಟದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು; ಅಂಥ ಕಠಿಣ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪಾಲಿನ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ವಹಿಸುವಂತೆಯೂ ಬಂದೊದಗುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸುವಂತೆಯೂ ಅದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಪಳಗಿಸಬೇಕು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಸವಗಳನ್ನೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾರಗಳನ್ನೂ ಪಾಲಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಅವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಲೆಯ ಜೀವನದ ಅಂಗವಾಗಬೇಕು.

(೨) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಯೋಗದ ನೌಕರಿಗಳು, ಪಂಚಾಯತಿ, ಸಹಕಾರೀ ಸಂಘಗಳು, ಇವುಗಳ ಕೆಲಸ, ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು, ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಿನ ಅಥವಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಘಟನೆ, ಮತದ ಉಪಯೋಗ ಹಾಗೂ ಅದರ ಮಹತ್ವ, ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ—ಇವೆಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಇವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕೊಡುವ ಶಿಕ್ಷಣವು ಆದಷ್ಟು ವಾಸ್ತವವಾಗಿರಬೇಕು; ಜೀವನಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿರಬೇಕು. ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ನಡೆಸಬಲ್ಲ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಚಲಿತ ಸುದ್ದಿ-ಸಂಗತಿಗಳ ಪರಿಜ್ಞಾನವು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಇರಬೇಕು; ಈ ಬಗೆಯ ಜ್ಞಾನವು ಯಾವದೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಹಕಾರ ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ಬಂದದ್ದಿರಬೇಕು; ಆ ಪತ್ರಿಕೆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಪ್ರಕಟಿತವಾಗಿದ್ದರಂತೂ ಒಹಳ ಉತ್ತಮ.

(೩) ಜಗತ್ತಿನ ಭೂವಿವರಣೆಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶ, ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಭೂಗೋಲದ ವಿಶೇಷ ಅಭ್ಯಾಸ, ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೂ ಇತರ ದೇಶಗಳಿಗೂ

ಈ ವಿಷಯಕವಾದ ಸಂಬಂಧ, ಇವೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿಂಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶದಪಡಿಸುವುದಾದರೆ—

(ಅ) ದೇಶದ ಬೆಳೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಜನಜೀವನ, ಮುಂತಾದುವೆಲ್ಲ ಭೌಗೋಲಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು. ಈ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಸ್ಥಳಿಕ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಂಡ, ಕೇಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತ ಮಾಡಿಸಬೇಕು; ಕಥೆ, ವರ್ಣನೆ, ಚಿತ್ರಾವಲೋಕನ, ವಸ್ತುವಿಮರ್ಶೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ಬೋಧಿಸ ಬೇಕು.

(ಆ) ಹವೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಹಾಗೂ ಅದರ ಅಧ್ಯಯನವು ಹೊರಗಿನ ಕೆಲಸ; ಎಂದರೆ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡಿ ಅದರಿಂದ ಸಂಗತಿ ಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವದು. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸೂರ್ಯನ ಸ್ಥಾನದ ಬದಲಾವಣೆ, ಹವಾಮಾಪಕ ಯಂತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ; ಉಷ್ಣ ಮಾಪಕ ಹಾಗೂ ವಾಯುಮಾಪಕ ಯಂತ್ರಗಳು; ಹವಾಪೂರ್ಣ ಹಾಗೂ ಹವೆಯ ಭಾರ ಗುರುತಿಸುವದು; ಮಳೆಗಾಲದ ದಿನಗಳನ್ನೂ ಸುಡಾ ದಿನ ಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಹವಾಮಾನದ ಮೇಲಿಂದ ಗುರುತಿಸುವದು; ಮಳೆ ಎಷ್ಟು ಬಿತ್ತಿಂಬುವದನ್ನೂ, ಗಾಳಿ ಎತ್ತ ಬೀಸುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನೂ, ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿ ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆಯವು ಎಂಬುದನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(ಇ) ನಕಾಶನನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅದರ ಅಭ್ಯಾಸ; ವೃದ್ಧಿಯು ಗುಂಡಗಿದೆಯೆಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆ; ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಸ್ಥಳದ ಭೌಗೋ ಲಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ನಕಾಶ ಸಂಕೇತ-ಸಂಜ್ಞೆಗಳ ಗುರುತು

(ಈ) ಹೋರೆ-ಉದ್ಯೋಗಗಳ ತಿಳಿವು; ತಾನಿರುವ ಸ್ಥಾನದ ಒಕ್ಕಲುತನ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಹೊಲ, ಗಿರಣಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದು; ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಾನಲಂಛನ ಹಾಗೂ ವರಸ್ವರ ಅವಲಂಬನೆ; ತರತರದ ಬೇಸಾಯ ಹಾಗೂ ಭೌಗೋಲಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದ ಉದ್ಯಮ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯಮಗಳು.

ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ

ಜಗತ್ತಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ ಜಾಣತನದ ಹಾಗೂ ಸರಸಭಾವ

ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಒಂದು ಉದ್ದೇಶ. ಅಲ್ಲದೆ ಸುಸ್ಪಷ್ಟ ಅವಲೋಕನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಅನುಭವ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ದೃಶ್ಯಗಳು, ಮಾನವನಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ದಿಂದಾಗುವ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಮಹತ್ವದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವನನ್ನು ಸಮರ್ಥನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಈ ತತ್ವಗಳು ಹೇಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಾದವೆಂಬುದನ್ನೂ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ-ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೊರಗೆಡು ಹಲು ಅವರು ಹೇಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರೆಂಬುದನ್ನೂ ಹೇಳಿದರೆ ಬಾಲಕ ರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮನೋರಂಜಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಆರಿಸಿದ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು

ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಮರ್ಶೆ:—ತನ್ನ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಗಿಡ-ಬೆಳೆ-ಪಕ್ಷಿ-ಪಾಣಿ ಗಳ ಪರಿಜ್ಞಾನ. (೧) ಋತುಗಳ ಬದಲಾವಣೆ, ಅದರಿಂದ ಗಿಡ-ಪಶು-ಪಕ್ಷಿ ಮನುಷ್ಯರ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮ. (೨) ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಋತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಬೆಳೆಗಳು.

ವನಸ್ಪತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ:—ಸಸ್ಯಜೀವನದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗ, ಅವುಗಳ ಕೆಲಸ; ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುವುದು, ಬೆಳೆಯುವುದು, ಫಲವಾಗುವುದು, ಹಾಗೂ ಆ ಸಸ್ಯಜೀವನದ ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿ; ಶಾಲೆಯ ತೋಟ, ಶಾಲೆಯ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಹೊಲಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಸಿ, ಕಾವು ಮತ್ತು ಬೆಳಕಿನ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಸಸ್ಯ ಜೀವನದ ಮೇಲಾಗುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನೂ ಬೀಜ ಗೊಬ್ಬರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರಗತಿಗಳನ್ನೂ, ತಿಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಹೊಲ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವುದು.

ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರ:— ಕ್ರಿಮಿ-ಕೀಟಕಗಳು, ಹಾವು-ಹುಳಗಳು, ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕಿಗಳು ಇವುಗಳಿಗೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಇರುವ ಶತ್ರು-ಮಿತ್ರಭಾವ.

ಶರೀರಶಾಸ್ತ್ರ:—ಮಾನವ ಶರೀರ, ಅದರ ಅವಯವಗಳು, ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯ,

ಆರೋಗ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ: - (೧) ಸ್ವಂತ ದೇಹದ ಆರೋಗ್ಯ; ಹಲ್ಲು, ನಾಲಿಗೆ, ಉಗುರು, ಕಣ್ಣು, ಕೂವಲು, ಮೂಗು, ಚರ್ಮ, ಅರಿವೆ ಇವುಗಳ ಶುಚಿತ್ವ (೨) ಮನೆ ಹಾಗೂ ತಾನಿದ ಊರಿನ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಆರೋಗ್ಯಪಾಲನೆ ಹಾಗೂ ಮಲಮೂತ್ರಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವದು (೩) ಶುದ್ಧ ನೀರು, ಊರ ಬಾವಿ. (೪) ಶುದ್ಧ ಗಾಳಿ, ಹವೆಯನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ, ಸರಿಯಾಗಿ ಉಸಿರಾಡಿಸುವದು. (೫) ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಹಾಗೂ ಅನಾರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಆಹಾರ, ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಡುವ ಆಹಾರ. (೬) ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಹಾಗೂ ಸುಲಭ ಉಪಾಯಗಳು. (೭) ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೊಂಕುರೋಗಗಳು, ಅಂಟುರೋಗ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಉಪಾಯಗಳು. (೮) ಪವಿತ್ರ ನಡಾವಳಿಯು ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವದೆಂಬ ತಿಳಿವು.

ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ:— ಕವಾಯಿತು, ವ್ಯಾಯಾಮ, ಆಟಗಳಿಗೆ— ವಿಶೇಷತಃ ದೇಶೀ ಆಟಗಳಿಗೆ— ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು.

ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರ:— ಗಾಳಿ, ನೀರು, ಆಮ್ಲಗಳು, ಕ್ಷಾರಗಳು, ಉಪ್ಪು ಮುಂತಾದ ಕ್ಷಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ.

ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಜ್ಞಾನ:— ಅವುಗಳ ಗತಿ, ಎಂದರೆ ದಿಕ್ಕು ಹಾಗೂ ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಜ್ಞಾನ ಇರಬೇಕು

ಕಥೆಗಳು:— ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಹಾಗೂ ದೇಶಶೋಧಕರ ಕತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮಾನವಜಾತಿಯ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಂದಾದ ಸಹಾಯ.

ಚಿತ್ರ ಬರೆಯುವದು

೧ ರೂಪಗಳನ್ನೂ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು, ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವದು. ೨. ರೂಪಗಳನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಬೆಳೆಸುವದು. ೩. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಕಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು, ಅದರ ಲಾಲಸೆಯನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಿಸುವದು ೪. ಬಾಲಕನಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿರುವ ಚಿತ್ರಕಲೆಯ

ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವದರಿಂದಲೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರ ಕೊಡುವದರಿಂದಲೂ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸುವದು. ೫ ಕೈಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳ ನಕ್ಷೆ ಬರೆಯುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದು, ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಚಿತ್ರಲೇಖನದ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿರಬೇಕು.

ಈ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮುಂದೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ನೆರವೇರುವವು. ೧. ಓದಿದ-ನೋಡಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹುಡುಗರು ಚಿತ್ರಿಸುವದು ೨. ವಸ್ತುಗಳ ಚಿತ್ರ ಹಾಗು ನೆನಪಿನ ಚಿತ್ರ. ಉದಾ: ಗಿಡ, ಪ್ರಾಣಿ ಅಥವಾ ಮನುಷ್ಯರ ಆಕಾರ ಇವೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಕೈಕೆಲಸ ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆ ಯಾಗಬೇಕು. ೩ ರೇಖಾಚಿತ್ರ-ನಕಾಶೆ ಮುಂತಾದವು. ೪ ಆಳತೆಯ ಚಿತ್ರಗಳು ಅಳತೆ-ಮಾಪನ್ನು ತೋರಿಸುವ ರೇಖಾಚಿತ್ರ.

ಈ ಚಿತ್ರಲೇಖನ ಕೆಲಸವು ಮೊದಲಿನ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಓದುವ ಪಾಠಕ್ಕೂ ಪ್ರಕೃತಿ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಕ್ಕೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಕಡೆಯ ಮೂರು ವರ್ಷ ಚಿತ್ರಲೇಖನ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯ ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಯಂತ್ರಲೇಖನ ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು; ಅದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಲೇಖನದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು.

ಸಂಗೀತ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂಗೀತ ಕಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಅವರು ಕರ್ಣಮಧುರವಾಗಿ ಹಾಡಬೇಕೆನ್ನುವದು ಹಾಗು ಅವರಲ್ಲಿ ರಸನತ್ತಾದ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವದು. ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಲಯಪೂರ್ಣವಾಗುವಂತೆ ಸಂಗೀತದ ಲಾಲಸೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ತಾಳಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತ ಹೋಗುವ ಪರಿವಾರ ಈ ಸಾಧನೆಗೆ ಮುಂಬಾ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಕಲಿಸುವ ಹಾಡುಗಳು ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿರಬೇಕು; ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿರಬೇಕು. ಆ ಹಾಡುಗಳು ಪವಿತ್ರವಾದ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ, ಆ ವಿಷಯಗಳ ಕಲಾಪೂರ್ಣ ವಿವರಣೆಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.

ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ

ಶಾಲೆಯ ವೇಳಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯದ ಪಾಠವಾಗಿ ಸೇರಿಸುವಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಅದೆಂದರೆ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿಕೊಂಡ ಎಲ್ಲ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿನ ಪರಿಚಯವಿರಬೇಕೆಂಬುದು. ಹುಡುಗರು ದೊಡ್ಡವರಾಗಿ ನಾಗರಿಕರಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಬೇಕು. ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವಾಗ ಶಿಕ್ಷಕನು ಮುಂದಿನ ಮಾತನ್ನು ಹುಡುಗನ ಮನದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸಬೇಕು. ಅದೆಂದರೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯು ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ನಡುವಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಐಕ್ಯದ ಫಲವೆಂಬುದು ಆ ಭಾಷೆಯ ಉಚ್ಚ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳು ಹಿಂದೂ-ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಿಚಾರಗಳ ಹಾಗೂ ಆಸೆ-ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ಆಗರವಾಗಿವೆ. ಆ ಭಾಷೆಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಅಭಿಮಾನ ತಾಳುವದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಆ ಭಾಷೆಯು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಬೇಕು.

ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯೇ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಹುಡುಗರೂ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಉರ್ದು ಹಾಗೂ ಹಿಂದೀ ಲಿಪಿಗಳಿರದನ್ನೂ ಕಲಿಯಬೇಕು; ಎಂದರೆ ಅವರು ಉರ್ದು ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯು ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತದ ಭಾಷೆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಆಗ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಣೆ ಹಾಗೂ ಓದಿನ ವರ್ಷ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಕಲಿಸಲಾಗುವದು ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಾತ್ರ ಎರಡೂ ಬಗೆಯ ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ಕಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಬಗೆಯ ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕು.

ಶಾಲೆಯ ಐದನೆಯ ತರಗತಿಯ ವರೆಗೆ ಹುಡುಗ-ಹುಡುಗಿಯರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಕಲಿಸಲಾಗುವ ಅಭ್ಯಾಸವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೇ ಬಗೆಯದು.

ನಾಲ್ಕು-ಐದನೆಯ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಿಕೆಯರ ವಿಜ್ಞಾನಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಗೆಲಸದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಸೇರಿಸುವ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆರು ಮತ್ತು ಏಳನೇ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಿಕೆಯರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯಮದ ಬದಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ತರಗತಿಯ ಗೃಹವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ.

೩. ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣ.

ಈ ಯೋಜನೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾಗುವ ಬಹು ಭಾಗವೆಲ್ಲ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವವು, ಕಲಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬದಲಾವಣೆಯ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಳಕೆಗೆ ತರುವವರು ಶಿಕ್ಷಕರೇ ಆದುದರಿಂದ ಅವರ ಮಹತ್ವವು ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿರುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಅರಿತವರಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಾಡಲು ಉತ್ಸಾಹವುಳ್ಳವರಾಗಿರಬೇಕು.

ಪುಸ್ತಕವಿದ್ಯೆಯನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕೈಕೆಲಸವನ್ನೂ ಕಲಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವಾಗ ಮೂಲ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಸಾಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ನಿಪುಣತೆ ಬರುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ಅನರಿಗೆ ಕಲಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಗಳೂ, ವಿಷಯಪ್ರವೇಶದ ರೀತಿಯೂ ಬೇರೆಯೇ ಇವೆ. ಆ ಪದ್ಧತಿ-ರೀತಿಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಾಠವಿಷಯಗಳ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪಾಠವಿಷಯಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ-ಸಾಹಿತ್ಯ, ಗಣಿತ, ವಿಜ್ಞಾನಗಳಂತಹ ಜ್ಞಾನದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಾಹಿನಿಗಳಲ್ಲ; ಅವು ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ವಿಕಾಸ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಒಂದೇ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಯ ಅಂಗಗಳಾಗಿವೆ; ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಪೂರಕವಾದ

ಅಭ್ಯಾಸದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ಪಠ್ಯವಿಷಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅತ್ಯಂತ ಸಹಾಯಕವಿದೆ; ಆ ಮೂಲಕ ಅದು ಜೀವನ-ಶಿಕ್ಷಣ-ವ್ಯವಹಾರಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು.

ಅದರಂತೆ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ, ಜನರ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಣತನದ ಉತ್ಸುಕತೆ ಇರಬೇಕು; ಶಾಲೆಗೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಇರುವ ನಿಕಟಸಂಬಂಧದ ಜ್ಞಾನವೂ ಅವರಿಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ.

ಈ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗಿನ ಉದ್ದೇಶ-ಉತ್ಸಾಹಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯರಂಗಕ್ಕೆ ತರುವದಾದರೆ, ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲದೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾದ ಕೈಗಾರಿಕೆ ವಿಷಯಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಶಿಕ್ಷಣಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಶಿಕ್ಷಕನಾಗುವವನು ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವರೆಗೆ ಸರಕಾರದ ಇಲ್ಲವೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ ಮುಲ್ಕೀ ಪರೀಕ್ಷೆ ತೇರ್ಗಡೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಕಲಿಸುವ ಅನುಭವ ಪಡೆದಿರಬೇಕು.

ಶಿಕ್ಷಕರ ಪೂರ್ಣ ವಿಸ್ತಾರಭ್ಯಾಸದ ಸಾತಕ್ರಮ.

- ೧ (ಅ) ಹತ್ತಿ ಅಥವಾ ಉಣ್ಣೆ ಬೆಳೆಯುವುದು, ಬಿಡಿಸುವುದು, ಹಿಂಜುವುದು, ನೂಲುವುದು, ಹಾಗೂ ತಯಾರಿಸುವುದು.
- (ಆ) ರಾಟಿಯ ಅಥವಾ ಮೂಲ ಕೈಗಾರಿಕೆಯೆಂದು ಆಯ್ದ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಯಂತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ಸಾಧನಗಳ ಯಂತ್ರವಿಜ್ಞಾನ.
- (ಇ) ಹಳ್ಳಿಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ-ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಯ್ದ ಕೊಂಡ ಮೂಲ ಕಸುಬಿನ-ಆರ್ಥಿಕ ಅಭ್ಯಾಸ.
- (ಈ) ಮೂಲ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಬಡಗತನದ ಸಾಮಾನ ಜ್ಞಾನ.

೨. ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ.

ಅ) ನೂಲುವದು ಹಾಗು ನೇಯುವದು.

ಆ) ಒಕ್ಕಲುತನ.

ಇ) ಕಾಯಿಪಲ್ಲಿ ಹಾಗು ಹೊಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದು.

ಈ) ಬಡಗತನ.

ಉ) ಅಟಿಗೆ ಸಾಮಾನು ತಯಾರಿಸುವದು.

ಊ) ಚರ್ಮದ ಕೆಲಸ.

ಋ) ಕಾಗದ ಮಾಡುವದು. ಅಥವಾ ಆ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ-ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೈಗಾರಿಕೆ.

೩. ಶಿಕ್ಷಣ ತತ್ವಗಳು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.

ಅ) ಫಲದಾಯಕವಾದ ಕೆಲಸದ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಮೂಲತತ್ವ.

ಆ) ಸಮಾಜದೊಂದಿಗೆ ಇರುವ ಶಾಲೆಯ ಸಂಬಂಧ.

ಇ) ಮಗುವಿನ ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರದ ರೂಪರೇಷೆಗಳು-ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಾಸ್ತವವಾದವುಗಳು-ಕುಶಲತೆ ಪಡೆಯುವ ಮನಸ್ಸಿನ ಧರ್ಮ.

ಈ) ಕಲಿಸುವ ನೀತಿ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಯುಕ್ತಿ ಹಂಚಿಕೆಗಳು ಹಾಗು ಪರಿಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬೇಕು.

ಉ) ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉದ್ದೇಶವು, ಜೀವನದ ನಿಜವಾದ ಇರುವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಾಗಬೇಕು.

ಊ) ಹಳ್ಳಿವಾಸದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸವಸ್ಯೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಹಾಗು ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಶರೀರಶಾಸ್ತ್ರ, ಆರೋಗ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಆರೋಗ್ಯದಿಂದಿರುವಿಕೆ, ಆಹಾರ ವಿಜ್ಞಾನ, ಇವುಗಳ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳ ಜ್ಞಾನ.

ಋ) ಸಮಾಜ ಪರಿಜ್ಞಾನದ ಮತ್ತು ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಹಾಗು ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಗೆ

ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದು. ಜಗತ್ತಿನ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಕಳೆದ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮುಗಿಯಬೇಕು.

ಬೂ) ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಭಾರತದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕಲೆಯ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸರಿಚೆಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೆಲವು ಪಾಠಗಳನ್ನು - ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು - ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸುವ. ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭೂಮಿಕೆ ಒದಗಬೇಕು.

ಎ) ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಗಿಸುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ ಭಾಷೆಯ ಜ್ಞಾನ ಉದ್ಭವ ಹಾಗೂ ಹಿಂದೀ ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಓದಲು ಮತ್ತು ಬರೆಯಲು ಬರುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಬರಬೇಕು. ಈ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲ ಭೂತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕತೆಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು, ಸರಕಾರದ ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಈ ತರದ ಹಿಂದೀ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಬಿ) ಕರಿಯ ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆಯುವುದು ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರ ತೆಗೆಯುವುದು.

ಐ) ಅಂಗಸಾಧನೆ, ಕವಾಯಿತು, ದೇಶೀ ಆಟಗಳು.

ಒ) ಶಾಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಒಳಪಟ್ಟ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಭ್ಯಾಸ.

ಬಾಲಕರೂ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಒಬ್ಬರಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಬೆರೆತುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಗಳು ಅವರಿರ್ವರ ವಸತಿಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಆಗಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಪೇಕ್ಷೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಸ್ವಂತದ ಅಭಿರುಚಿಯು ಹೊರಹೊಮ್ಮುವದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಗುರುಗಳೂ ಓಜಸ್ವಿಯಾದ-ತರತರದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಐಕ್ಯ-ಸಹಕಾರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ವಿಶಾಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಉಪವೃತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ತರಬೇತು ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾದುದು.

ಈ ವಿನೋದ ವೃತ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆ-ತೀವ್ರತೆಗಳ ಮೂಲಕ, ಈ ವೃತ್ತಿ-ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕಾರ್ಯರಂಗಕ್ಕಿಳಿಯುವಾಗಿನ ಉತ್ಸಾಹದ ಮೂಲಕ, ಆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಶಾಲೆಯ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಂದಲೇ ಈ ಶಿಕ್ಷಣಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಿಜವಾದ ಯಶಸ್ಸು ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವು ಬಹಳ ಭಾರವಾದದ್ದು, ಅತ್ಯಾಸೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಅದು ಕಾರ್ಯಕಾರಿಯಾಗುವದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಆ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆಯಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಸದಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದರೆ, ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಲಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಶಿಕ್ಷಣವು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಮೂರು ವರ್ಷ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು; ಅದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವು ಈಡೇರುವದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ-ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆಯು ಫಲಕಾರಿಯಾಗ ತೊಡಗಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಯೋಜನೆ ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೆ ಬರತೊಡಗಿದ ಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಹೊಸ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿತವರಾಗುವುದರಿಂದ, ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿಯೂ, ಇತರ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ನೈಪುಣ್ಯವು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವು ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಲಿಸದೆ, ಕಲಿತದ್ದನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕವೃತ್ತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಷ್ಟೇ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ, ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ನಾಗರಿಕ ತತ್ವಗಳು, ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಮಗುವಿನ ನಡತೆ, ವರ್ಗಗಳೊಳಗಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುವದು, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಕಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಇಲ್ಲಿಯ ಧೈಯ. ಇಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಮೇಲೆ ಸೂಚಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ

ಪರಿಪೂರ್ಣ ಅಧ್ಯಯನವು ಈ ಸಮಯದ ಉದ್ದೇಶವೂ ಅಲ್ಲ; ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಕರ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸದಭಿಮಾನವು ಹುಟ್ಟಿದರೆ, ಜಾಣ್ಮೆಯು ಉದಯಿಸಿದರೆ, ಎಷ್ಟೋ ಶಿಕ್ಷಕರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಖಾಸಗೀರೀತಿಯಿಂದ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸಬಲ್ಲರು. ಕೆಲವು ಪಠ್ಯವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜ್ಞಾನ ಪಡೆಯಲೂ ಯತ್ನಿಸುವರು. ಈ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಧಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಓದು ಬರೆಯಬಲ್ಲ ಪಂಡಿತರನ್ನಾಗಿ ತಯಾರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿರದೆ, ಕುಶಲರೂ, ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳೂ, ವಿದ್ಯಾವಂತರೂ, ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಯವರೂ, ಸಮಾಜಸೇವಕರೂ, ಈ ಯೋಜನೆಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂಬರುವ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯಕರೂ ಆಗುವಂತೆ ಪಳಗಿಸುವುದಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪಾಠಕ್ರಮ.

ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ತರುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕರಾದ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಈಗಿರುವ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ, ಅಶ್ರಮಗಳಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಆಯ್ದ ಜನರಲ್ಲಿ ಫಲದಾಯಕವಾಗಿ ಕಲಿಸುವ ಅನುಭವವೂ, ಕೈಕೆಲಸದ ತಿಳಿವೂ ಇರಬೇಕು; ಅವರಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ, ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಲ್ಲ ಎದೆಗಾರಿಕೆಯಿರಬೇಕು.

ಈ ಬಗೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳಿರಬೇಕು.

೧. ಹತ್ತಿ ಹಿಂಜುವದು, ತಕಲಿಯಿಂದ ನೂಲುವದು. ಮುಖ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಯಾವುದಿದ್ದರೂ ತಕಲಿಯಿಂದ ನೂಲುವದು ಒತ್ತಾಯದ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಆಗಬೇಕು.

೨. ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಮೂಲ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದನ್ನು ನೋದಲಿನ ಮೂರು ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಸುವಂತೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕು.

೩. ಶರೀರಶಾಸ್ತ್ರ, ಆರೋಗ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಆಹಾರ ವಿಜ್ಞಾನ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕು.

೪. ಉದ್ಯಮಶಾಲೆಯ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ, ಹಾಗೂ ಸಮಾಜಕ್ಕಿರುವ ಅದರ ಸಂಬಂಧ.

೫. ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿ ಪಾಠ ಕಲಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ಹೆಗುರಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವದು ಹಾಗೂ ತಯಾರಿಸುವದು.

೬. ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾಗೃತಿಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಪಾಠಗಳು ಮತ್ತು ಈ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಾದ ಅಂದೋಲನಗಳ ದಿಶೆ.

೭. ಯೋಗ್ಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೊಳಪಟ್ಟು ಕಡೆಗೆ ೨೫ ಪಾಠಗಳನ್ನು ದರೂ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವದು.

೪. ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಹಾಗೂ ಪರೀಕ್ಷೆ

ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ

ಈ ಹೊಸ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಳಗಿದ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಅವಶ್ಯವೋ ದಕ್ಷರಾದ ಸಹಾನುಭೂತಿಯುಳ್ಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರೂ ಅಷ್ಟೇ ಅವಶ್ಯ. ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯೆಂದರೆ ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಭವವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಕೆಲಸ. ಅದುದರಿಂದ ಅದುದರಿಂದ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಶಾಲೆಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನೂ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಪೂರೈಸಲು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಪಡೆದ ಮೇಲೆ. ಕಲಿಸುವ ಅನುಭವವನ್ನು ಎರಡುವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಪಡೆದು, ಒಂದು ವರ್ಷ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನೂ ಆಡಳಿತದ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಪಡೆದು ಕೊಂಡವರನ್ನೇ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರನ್ನಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಬೇಕು. ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯೆಂದರೆ ಬರಿಯ ತಪಾಸಣೆಯಾಗಿರಬಾರದು; ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಹಕಾರ ಸಹಾಯ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಕಡಿಮೆ ಅನುಭವಿಕರಾದ ಸಹೋ

ದ್ಯೋಗಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಜಾಣನು ನೀಡುವ ಸಹಾಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳೂ, ಮುಂದಾಳುಗಳೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಅವರ ಸಹಾಯಕವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿತ್ವವೂ ಮುಂದಾಳುತನವೂ ಉಪಯೋಗಕರವಾಗಬೇಕಿದ್ದರೆ, ಆಡಳಿತದ ದಿನದಿನದ ಕೆಲಸದ ಭಾರವು ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೊಳಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕಿರಬಾರದು. ಇದಕ್ಕೆ ವೆಚ್ಚವು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಿತಿಯಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಮಿತವ್ಯಯ ಹಾನಿಕರವುಮದು.

ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು

ಈಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಲ್ಲಿರುವ ಪರೀಕ್ಷಾಸದ್ಧಿ ದೇಶಕ್ಕೊಂದು ಪಿಡುಗಿನಂತಿದೆ. ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಬದಿಗಿರಿಸಿ, ಅನಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ನಡೆದಿಂದ ನೊದಲೇ ಕೆಡುಕಾದ ಶಿಕ್ಷಣಸದ್ಧಿಯು ಮತ್ತಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಶಾಲೆಗಳ ಅಥವಾ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಅಳತೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಅಸಮರ್ಪಕವೂ, ನಂಬಲಶಕ್ಯವೂ ಎಂದು ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಒಮ್ಮತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಪ್ರಮಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದವುಗಳಲ್ಲ; ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮನಬಂದಂತೆ ನಡೆದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಮಾರಕದೋಷವೂ, ಅಸೂಯೆಯ ಭಾವನೆಯೂ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮುಂಬರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡದಂತೆ ನಾವು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಇದೊಂದು ದಾರಿ; ಒಂದು ನಿಯಮ ಸ್ಥಳದ ಶಾಲೆಗಳ ಆಡಳಿತದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ; ಆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು 'ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ'ಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಾದ ಆರಿಸಿದ ಕೆಲ ಹುಡುಗರು ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬೆಲೆಯಿಂದ, ಅವರು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಜ್ಞಾನದ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲಿನ ಶಾಲೆಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಅಂದರೇನೇ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಶಕ್ಯವಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಪಾಠಕ್ರಮವನ್ನೂ ಬದಲು

ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥರಾದ ಬನಾರಸಿದುರಿ ಜನರಿಂದ ಒಡಗೂಡಿ ಅವರೊಡನೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಕಲಿಸುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು; ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕದೆ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ-ದೃಢ ಶಕಗಳಾಗಿರಬೇಕು.

ಈ ಬಗೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಂದ-ಅಂಕಿತ ಮಾಪನಗಳಿಂದ-ಸಾಲೆಯ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಗೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಕಡೆಯ ಇಯತ್ತೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ವೇಳೆ ಆರುವಾರಗಳ ವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸದ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರೀಕ್ಷೆಯೆಂಬ ಅಗ್ನಿಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಗಾಗಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನೂ, ಉಚಿತವನ್ನೂ ಬಾಯಿವಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮೂಲ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾಣರಾಗಿರುವರೆಂದು ಪರೀಕ್ಷೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬಹುದು; ಶಾಲೆಯು ವಿದ್ಯಾದಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ತನ್ನ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಆ ವೇಳೆಯ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬಹುದು.

ಕೆಳಗಿನ ಇಯತ್ತೆಯಿಂದ ಮೇಲಿನ ಇಯತ್ತೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುವಾಗ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಾದಿಟ್ಟು, ಅದರಿಂದ ಹುಡುಗನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರೇ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಕತ್ತದ್ದು, ಶಾಲೆಯು ಸಾಕಷ್ಟು ದಕ್ಷವಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು, ಆ ದಕ್ಷತೆಯು ಶಾಲಾಮಂಡಲದ ಎಲ್ಲ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯವರು ಪ್ರಾಂತದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗದ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಯತ್ತೆಗೂ ಮಾದರಿಯ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಒಂದು ಸಲ ಮಾಡಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಪುನಃ ಮಾಡಿಸುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ಇಯತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹುಡುಗರು ಸಂವಾಸು ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಕನು ಕಾರ್ಯದಕ್ಷನಾಗಿರುವುದು ಸಂದೇಹಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಸಾದ ಹುಡುಗರು ಸ್ವಲ್ಪೇ ಹೊರಟರೆ, ಅಭ್ಯಾಸ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ವಿಧಾಯಕ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಏನೋ ದೋಷವಿರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಇಯತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲ ಕಲಿತ

ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಪುನಃ ಅದೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಕಲಿಯಬೇಕೆಂಬುದು ಅನ್ಯಾಯವಾದದ್ದು.

ಈ ಮೇರಿಗ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸರೀಕ್ಷೆಗಳಿಂದ, ಮೂಲ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಿರುವ ಪ್ರವೀಣತೆಯಿಂದ, ತಮ್ಮ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಜನ ಜೀವನವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ, ವಿದ್ಯಾಭಾತಿಯವರು ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಶಾಲೆಗಳ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು; ಅದರಿಂದ ವಡೆಗೂ ಕೊಂಡ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಣಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬದಲ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

೫. ಆಡಳಿತ

೧. ಹಿಂದೆ ಎರಡನೇ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಉದ್ದೇಶಗಳೂ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವ ವರೆಗೂ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮಗುವಿನ ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಅವಧಿಯೇ ಒತ್ತಾಯದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಏಳು ಹಾಗೂ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ನಡುವಿನ ಎಲ್ಲ ಬಾಲ ಬಾಲಿಕೆಯರಿಗೆ ಈ ಶಿಕ್ಷಣವು ಒತ್ತಾಯದ್ದೂ ಪುಕ್ಕಟೆಯಾದದ್ದೂ ಇರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಇರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಒಂದು ತತ್ವವೆಂದು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ತುಂಬಿದ ಮೇಲೆ ಪಾಲಕರು ಹುಡುಗೆಯರನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಬಹುದು.

೨. ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ಅವಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವದರಿಂದ, ಬಾಲ-ಬಾಲಿಕೆಯರ ಅತಿ ಮಹತ್ವದ ಆಯುಷ್ಯದ ಭಾಗವನ್ನು ಅನನುಕೂಲ ವಾತಾವರಣದ ಬಡ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ, ಉದಾಸೀನರಾದ ಹಳ್ಳಿಯ ಗುಡಿಸಲಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವ

ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೊದಲಿಗೆ ಮೂರು ಹಾಗೂ ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ನಡುವಿನ ಮಗುವಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಆವೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆ ಬಗೆಯ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡಲು ಸರಕಾರೀ ಅಥವಾ ಸಹಾಯಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅತ್ಯವಶ್ಯ ವಾದವುಗಳೆಂದು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಸದ್ಯದ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅರಿವು ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ಬಗೆಯ ಅತ್ಯವಶ್ಯ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಲು ತಡೆದು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ಜವಾಬು ದಾರಿಯನ್ನು ಹಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ನಾವು ಆವೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣಪದ್ಧತಿಯು ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿ, ಗೃಹಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ಕೊಂಡದ್ದಾದರೆ, ಈಗ ದೊರೆಯದಿದ್ದ ಗೃಹಶಿಕ್ಷಣವು-ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವ ಮೊದಲಿನ ಮಗುವಿನ ಶಿಕ್ಷಣವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ದೊರೆಯಲು ಬಹಳ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ ದೊಡ್ಡ ವರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ದೊರಕುತ್ತದೆ.

೩. ಪಾಠಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ಅಂದಾಜು ವೇಳಾಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಸರಿಯಾಗಬಹುದೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇವೆ.

ಮೂಲ ಕೈಗಾರಿಕೆ	೩ ತಾಸು	೨೦ ನಿಮಿಷ
ಸಂಗೀತ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಗಣಿತ		೪೦ "
ಮಾತೃಭಾಷೆ		೪೦ "
ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನ, ಸಾಮಾನ್ಯವಿಜ್ಞಾನ		೩೦ "
ವ್ಯಾಯಾಮ		೧೦ "
ವಿಶ್ರಾಂತಿ		೧೦ "

೫ ತಾಸು ೩೦ ನಿಮಿಷ

ಈ ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ, ನೂಲುವದನ್ನೂ ಸೇಯುವದನ್ನೂ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯಮವಾಗಿ ಗಣಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ವೇಳೆ ಹತ್ತುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ವೇಳೆಯು

ಹಂಚುವಿಕೆಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಸ್ತಂಗದಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಮೂಲ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮೇಲೆ ಕೊಡಬಾರದು.

ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ೨೪ ದಿನಗಳಂತೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೨೮೮ ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಶಾಲೆಯು ತೆರೆದಿರಬೇಕು.

೪. ಶಾಲೆಯು ಕಡೆಯ ಎರಡು ವರ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಭಿರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉದ್ಯಮ ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವದು ಅವಶ್ಯ ವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

೫. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಗೂ ಒಂದು ಬೈಲುಜಾಗೆ ಇರುವದು ಅವಶ್ಯ; ಆದನ್ನು ಶಾಲೆಯು ತೋಟಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಆಟದ ಬೈಲಿಗಾಗಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೬. ಪುಷ್ಟಿಕರವಾದ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದ ಕ್ಷಣ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬೀಳು ವದಕ್ಕೂ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೆಂಬದನ್ನು ಸಂಶೋಧಕರು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಆಹಾರವು ಪುಷ್ಟಿಕರವಿರುವ ದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಲು ಶಾಲೆಯು ಮೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಉಪಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತಗಲಬಹುದಾದ ಖರ್ಚನ್ನು ನೀಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಜನತೆಯಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಸರಕಾರವು ಪಡೆಯಬಲ್ಲದೆಂದು ನಮಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ.

೭. ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಬಳದ ವಿಷಯ ಹೇಳುವದಾದರೆ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಜಿರುನರು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ, ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ೨೫ ರೂ. ಅಥವಾ ೨೦ ರೂ. ಯಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ವಗಾರ ನಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಮೇಲಿನ ತರಗತಿಗೆ ಕಲಿಸುವದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಶಿಕ್ಷಕರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವದರಿಂದ, ಅಂಥವರಿಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಗಾರವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು.

೮. ಈ ಪ್ರಯೋಗದ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರೂ, ಅರ್ಹರೂ ಅದ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನಾವು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳ

ಬೇಕು. ಅವರ ಪಗಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅರಿಸಿದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೊಸಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನೂ ಅದರ ರೂಪರೇಷೆಗಳನ್ನೂ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯರಂಗಕ್ಕೆ ತಂದು ಫಲಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಅವರು ಶಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮೊದಲನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲನ್ನು ನಾವು ಏರಿತ ಮೇಲೆ, ನಮ್ಮ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಾದ ಯಾವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕನಾದರೂ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಲ್ಲನು.

೯. ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಇಯತ್ತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಮೂವತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹುಡುಗರು ಇರಬಾರದು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದಿದ್ದಾದರೆ ಶಿಕ್ಷಕನು ಜನಾಬ್ದಾರಿಯಾದ ಹಾಗೂ ಮಹತ್ವವಾದ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸಲು ಶಕ್ತನಾಗನು.

೧೦ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಅರಿಸುವಾಗ, ಶಾಲೆಯು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರವೇಶ ಕೊಡಬೇಕು.

೧೧. ಈ ವೃತ್ತಿಗೆ ಸೇರುವದಕ್ಕೆಂದು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವದಕ್ಕಾಗಿ, ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕಿಯರನ್ನಾಗಿ ತಯಾರಿಸಲು ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತು ತೋರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು

೧೨. ಯೋಗ್ಯರಾದ ಜನರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನಾಗಿ ತಯಾರಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು; ಅಲ್ಲದೆ ನಂಬಲರ್ಹವಾದಂಥ ಒಂದು ಅರಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು. ಈ ಕಠಿಣ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸದಿದ್ದರೆ ಈ ಶಿಕ್ಷಣಯೋಜನೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವದು ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾದದ್ದೆಂಬದು ನಮಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗಿದೆ. ಕಲಿಸುವದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ನೈತಿಕ ಗುಣಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸರಿಬೀಳುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುವದು ಕಠಿಣವಾದದ್ದು. ಅದುದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನಾಗಿ ಅರಿಸುವಾಗ ನಾವು ಬಹಳ ಮುಂಧೋರಣೆಯಿಂದಲೂ, ಕಾಳಜಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೂ ಅರಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹೇಳುವಂತೆ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಬೆರೆತುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಗುಣವುಳ್ಳವರನ್ನೇ 'ಸಾಮಾಜಿಕ'ರನ್ನೇ ಅರಿಸಬೇಕು.

೧೩. ಶಿಕ್ಷಕ ಶಾಲೆಗಳು ವಸತಿಗೃಹಗಳಾಗಿಯೂ ಇರಬೇಕು; ಎಲ್ಲ ಪಂಥ ಸಂಗಡವರಿಗೂ ಅನಕಾಶವಿರಬೇಕು; ಆಸ್ಪತ್ಯತೆಯೆಂಬ ಕುಲಂಕಕ್ಕೆ ಎಡೆ, ಸಹಭೋಜನಕ್ಕೆ ತಡೆ ಅಲ್ಲಿರಬಾರದು.

೧೪. ಈ ಶಿಕ್ಷಣಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಣರಾದ ಕಾರಾಗೀರರಿಗೆ ಉದ್ಯಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲು ನಿಯಮಿಸಬೇಕು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಯಾರಿಸಿದ ಸಾಮಾನುಗಳು ಮಾರುವಂತೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮೂಲಉದ್ಯಮವನ್ನು ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಶಾಲೆಯಿದ್ದ ಊರಿನ ಕಾರಾಗೀರರನ್ನು ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದ್ದರೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

೧೫. ಶಿಕ್ಷಕರ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಕಾಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ಗೊಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲೆ ಬ್ರೇನಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು-ಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜವಿಯ ಪಾಠಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಪಾಠಕ್ರಮಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಉದ್ಯೋಗ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೇಲೆ ಇರಬೇಕು.

೧೬ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಗೆ ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಗಳಿರಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲು ಹಾಗೂ ಬೆಳೆಸಲು ಇವು ಸಂಶೋಧನಾಲಯಗಳಾಗಬೇಕು. ವಿಶೇಷ ಅನುಭವವುಳ್ಳ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಈ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳಿಗೆ ನಿಯಮಿಸಬೇಕು. ಅವು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಆದರ್ಶ ಶಾಲೆಗಳಾಗಿರಬೇಕು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ಬಂದ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ, ಈ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣಪದ್ಧತಿ-ಶಿಕ್ಷಣಸಾಧನ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

೧೭. ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕೈಕೆಲಸದ ಪ್ರವೇಶ, ಕಲಿಸುವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯ ಪೂರಕ ವೃಷ್ಟಿ, ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿರುವಿಕೆಗಳು, ಜೀವನಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಿಕಟಸಂಬಂಧ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಕಲಿಯುತ್ತ ಹೋಗುವ ಪದ್ಧತಿ, ನೈಯುಕ್ತಿಕ ಕಾರ್ಯರಂಭ ಪರತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಭಾವನೆ, ಇವೆಲ್ಲ ಮೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು; ಇವುಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಹುಡುಗರಿಗೂ ಪ್ರಾಣುಮ್ಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಈಡೇರಿ

ಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತಹ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನೂ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಅವಶ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದಿದೆ. ಹೊಸ ಜೀತನದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಾವೀನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮರ್ತಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಗಳೂ [ಅವುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.] ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಲ್ಲವು. ಈ ಹೊಸ ಸಾಲೆಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೂ ಅವಶ್ಯವಾದ ಈ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಡಬೇಕು.

೧೮. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಖಾತೆಯು ಶಾಲೆಗಳು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಪಡೆದ ಯೋಗ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು-ಮಾಪನ ಮಾಡುವುದು ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ತಜ್ಞರಾದ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಂಥಕ್ರಮವು ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಬೇಕು; ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಸಿದ ಯೋಗ್ಯತೆ ಮಟ್ಟ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ತರಲು ಶಿಕ್ಷರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳಾಗಬೇಕು. ಈ ತಜ್ಞರು ಕಲಿಸುವ ಪ್ರಗತಿಪರ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು; ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ, ಪರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ, ಕೈಕೊಂಡ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಇವರು ಶಿಕ್ಷಕರ ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು.

೧೯. ಸರಕಾರೀ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲದೆ, ಸರಕಾರೇತರ-ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಮಧ್ಯಮರ್ತಿ ಹಿಂದೀ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಆಡಳಿತದ ಜವಾಬುದಾರಿಯಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರಬೇಕು; ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಸದಸ್ಯರು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಖ್ಯಾತರಾದವರಿಸಬೇಕು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಕೆಳಗಿನಂತಿರಬೇಕು.

೧ ಶಿಕ್ಷಣ ತತ್ವಗಳಿಗೂ ಅಚರಣೆಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಲಹೆ ಕೊಡಬೇಕು.

೨ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಯೂ, ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ತಳಹದಿಯಾದ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದು; ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕೆ ಚಿತ್ತಗೊಡುವ ಯಾವತ್ತರಿಗೂ ಇದರ ಫಲವನ್ನು ನೀಡುವುದು.

೩ ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಂತ-ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೆಲಸದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಅದರ ವಿಷಯಕ ಸುದ್ದಿ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

೪ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನ ನಡೆಸುವುದು.

೫ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಟನೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದು.

ಮುಂದಿನ ನಾಗರಿಕಹಿತಗಳನ್ನು ಮೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ, ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ಮಾತು.

ಆಗೋಗ್ಯ-ಬೇಸಾಯ-ಸಹಕಾರೀ ಸಂಸ್ಥೆ-ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ-ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮುಂತಾದ ಖಾತೆಗಳ ಸಹಕಾರ ಸಹಾನುಭೂತಿ ದೊರಕಿಸುವಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಖಾತೆಯನ್ನಿಡಬೇಕು; ಅಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಅರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಸುಖಪ್ರದವಾದ ದಕ್ಷತೆಯುಳ್ಳ ಶಾಲಾಪಂಗಡ ತಯಾರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ನಾವು ಹೈತ್ಸಾರ್ವಕವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದೇವೆ.

ನೂಲುವ ಹಾಗೂ ನೇಯುವ ಕೈಗಾರಿಕೆ

ಇದರಲ್ಲಿ ನೂಲುವ ಹಾಗೂ ನೇಯುವ ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಮೂಲಭೂತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೊದಲಿನ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ

ನೂಲುವದನ್ನೂ ಕಡೆಯ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನೇಯುವದನ್ನೂ ಕಲಿಸಲಾಗುವದು. ಹಾಗೂ ಕಡೆಯ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಡಗತನ ಹಾಗೂ ಕನ್ನೂರಿಕೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ದೊರೆಯುವದು.

ರೂಢಿಯ ಪಾಠಗಳೆಂದು ಹತ್ತಿ ಅರೆಯುವದನ್ನೂ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುವದನ್ನೂ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವದು ಅನಶ್ಯವು. ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಹತ್ತಿಯೆಲ್ಲ ಕೈರಾಟೆಯಿಂದಲೇ ಅರೆದದ್ದಿರಬೇಕು.

ನೂಲುವಾಗ, ನಡುವೆ ನೂಲು ಹರಿದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಲಿ, ಅರಳಿಯು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿ ಹಾನಿಯು ಆಗದಂತೆ ನೋಡುವದು ಶಿಕ್ಷಕರ ಕರ್ತವ್ಯ. ನೂರಕ್ಕೆ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಒದಗುವ ಹಾನಿಯು ಕ್ಷಮ್ಯವಾದದ್ದು. ಅರಳಿಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಈ ಹಾನಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಯೇ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಬರುವದು.

ಪ್ರತಿದಿನ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ೩ ತಾಸು ೨೦ ನಿಮಿಷ ಕೊಡಲಾಗುವದು. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಾಲೆಯಿರುವ ದಿನಗಳು ೨೮೮.

ಹಿಂಜುವಾಗ ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುವದು, ಹಂಜಿ ಮಾಡುವದು, ಟಕಳಿಯ ಮೇಲೆ ನೂಲು ತೆಗೆಯುವದು ಇವುಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುವದು.

ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕಬ್ಬಿಣ ಸಲಾಕೆಯಿಂದ ಹತ್ತಿ ಅರೆಯುವದನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುವದು; ಈ ಬಗೆಯಿಂದ ಅರೆಯುವದು ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದಮೇಲೆ ರಾಟೆಯ ಮೇಲೆ ಅರೆಯುವದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಡುವದು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತೀವ್ರವಾಗಿ ನೂಲುವದು ಬರುತ್ತಿರಬೇಕು. ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಗೆಯ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಕಲಿಸಲ್ಪಡುವದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿಯ ಹತ್ತಿಯು ಯಾವ ನಂಬರಿನ ನೂಲನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುವದು.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷ ನೂಲಿನ ಗಟ್ಟಿತನವನ್ನು ಅದು ಸಣ್ಣ ಇಲ್ಲವೆ ಗಡು ತರ ಆಗದಂತೆ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವದನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುವದು. ಹತ್ತಿ ಅರೆಯುವ

ರಾಟೆ ಅಥವಾ ಹಿಂಜುವ ಬಿಲ್ಲು ಕೆಟ್ಟರೆ ಅವನ್ನು ದುರಸ್ತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಈಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಕಲಿಯುತ್ತಾನೆ. ಇವಲ್ಲದೆ ಯರವಡಾದ ರಾಟೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳ ಜ್ಞಾನವೂ, ಬಿದರಿನ ಟಕಳಿಯನ್ನು ಮಾಡುವದನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗುವದು.

ಆಂಧ್ರ ಸದ್ಭತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಹತ್ತಿ ಅರೆಯುವದನ್ನೂ, ಹಿಂಜುವದನ್ನೂ ಐದನೆಯ ವರ್ಷ ಕಲಿಸಲಾಗುವದು. ೬೦ ನಂಬರಿನ ನೂಲನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಶಕ್ತನಾಗುವಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣವು ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹುಡುಗನ ಉತ್ಪನ್ನ

ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷ	೩	೯	೦
ಎರಡನೆಯ ,,	೯	೫	೩
ಮೂರನೆಯ ,,	೧೧	೯	೯
ನಾಲ್ಕನೆಯ ,,	೧೫	೧೧	೩
ಐದನೆಯ ,,	೧೫	೯	೯

ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ೫೫ ೧೩ - ೦

ಇದರಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆಯಂತೆ ಕಡಿಮೆ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ಅದು ೪೧-೧೩-೯ ಆಗುತ್ತದೆ.

ನೇಯುವದು

ನೇಯ್ಗೆಯ ಕಲೆಯು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಿದೆ. ಅದು ಎರಡೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರಾ ಮುಗಿಯುವ ಶಿಕ್ಷಣವಲ್ಲ. ಈ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ನೇಯ್ಗೆಯ ಶಿಕ್ಷಣವು ಕೇವಲ ಪ್ರಾರಂಭದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿದ್ಯೆಯ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಈ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ ಈ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು.

ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ೧೩-೧೪ ವರ್ಷದವನಿರುತ್ತಾನೆ. ಈಗ ಒದಗಿಸಲಾಗುವ ನೇಯ್ಗೆಯ ಶಿಕ್ಷಣವು ಪ್ರಾಥಮಿಕವು.

ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕೊನೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ನೂಲುವ ಜ್ಞಾನವು ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಚನ್ನಾಗಿಯೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ವೇಳಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೂಲಲು ಸಮಯವನ್ನಿತ್ತಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೂಲಿ ತೆಗೆಯುವದು ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು. ಹಾಗೆ ನೂತ ನೂಲನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವದು ಇಲ್ಲವೆ ಆದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಅರಿವೆಯನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಶಾಲೆಯವರು ಮಾಡಬೇಕು.

ನೇಯ್ಗೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಮೊದಲ ವರ್ಷ ಖಂಡಿರೆ ಮಾಡುವದು, ತುದಿ ಕೂಡಿಸುವದು, ನೂಲನ್ನು ಹಂಚುವದು, ಅಳತೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವದು ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಕಲಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಈ ವರ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ೧೦೮ ಯಾರ್ದು (ಗಜ) ಅರಿವೆಯನ್ನು ನೇಯುತ್ತಾನೆ; ಹಾಗೂ ಆ ಅರಿವೆಯ ಬೆಲೆ ೮—೭—೦ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರದ (Pattern) ನೇಯ್ಗೆಯು ಕಲಿಸಲ್ಪಡುವದು; ಅಂಗವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು, ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಕೋಟಿನ ಅಂವೆಗಳನ್ನು ನೇಯಲು ಕಲಿಯುವದು.

ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ನೇಯ್ಗೆಯ ಉತ್ಪನ್ನವು ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ.

ಮೊದಲ ವರ್ಷ	೮	೭	೦
ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷ	೧೬	೧೪	೦
	<hr/>		
	ಒಟ್ಟು	೨೪	೧೪ ೦

ಇದರಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ನಾಲ್ಕಾಣೆಯಂತೆ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಕಡೆಮಾಡಿ ಹಿಡಿದರೆ ಅದು ೧೮-೧೫-೯ ಆಗುವದು.

ಅಲ್ಲದೆ, ಹಗ್ಗ ಮಾಡುವದು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಚಿತ್ರಗಳುಳ್ಳ ಗುಡಾರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವದು, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೂ ಕಲಿಸಲಾಗುವದು.

ಈ ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ನೂತ ಹಾಗೂ ನೇಯುವ ಉತ್ಪನ್ನವು ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ.

ಸೂತದು
ನೇದದು

೪೧ ೧೯ ೩
೧೮ ೧೫ ೯

ಒಟ್ಟು ೬೦ ೧೩ ೬

ಕಲಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಗಾರ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ಪಗಾರವು ೨೧೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

೩೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕನಂತೆ ಏಳು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಉತ್ಪನ್ನ } ೧೮೨೫ ರೂ. ಆಗುತ್ತದೆ.

ಮಹತ್ವದ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳು

ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವು ನಿಶ್ಚಿತವೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಅವಶ್ಯವಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಗಾರದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಡಿಸಬಲ್ಲದು.

ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದ ತಳಹದಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗವೆಂದು ಕಲಿಸುವದಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದರಲ್ಲಿಯ ಸುಧಾರಣೆ, ಕೆಲಸದ ಗತಿ ಇವುಗಳ ಕಡೆಗೂ ಲಕ್ಷ್ಯ ಪೂರೈಸಲಾಗುವದು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ದೊರಕಿಸುವ ಉತ್ಪನ್ನವು ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಅದು ಶಿಕ್ಷಕರ ದೌರ್ಬಲ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಉಪಕರಣಗಳು ಆಯೋಗ್ಯವಾದವುಗಳೆಂಬದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದನೆಂಬದನ್ನು ನೋಡಲು ಒಂದು ದಾರಿಯಿದೆ. ಅದೊಂದರೆ ಅವನು ಗಳಿಸುವ ಉತ್ಪನ್ನವು ಅವನು ದಿನಾಲು ೩ ತಾಸಿನಂತೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ೧೨ ರೂ. ಆಗುವದು. (ದಿನಾಲು ೦-೪-೦ ಯಂತೆ).

ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಕಾಲಮೇಲೆ ತಾನು ನಿಲ್ಲಲು ಯೋಗ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವದು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೂವತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಂತೆ ಏಳು ತರಗತಿಗಳುಳ್ಳ ಶಾಲೆಗೆ ನೂಲಲಿಕ್ಕೆ, ಹಿಂಜಲಿಕ್ಕೆ, ನೇಯಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವ ಸಾಮಾನುಗಳ ಪಟ್ಟಿ—

		ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಬೆಲೆ:			ಒಟ್ಟು ಬೆಲೆ:			
೧	೧೨೫ ಮಡಿಚುವ ರಾಟಿಗಳು	೨	೮	೦	೩೧೨	೮	೦	
೨	೨೫ ಸೆಟ್ಟು ಹಿಂಜುವ ಸಾಮಗ್ರಿ	೧	೧೧	೦	೪೨	೩	೬	
೩	೫೦ ಟಕಳಿಗಳು ಮತ್ತು ೫೦ ಹಾಸುಗಳು	}	೦	೨	೯	೮	೯	೦
೪	ಕೈಯಿಂದ ಹತ್ತಿ ಅರೆಯುವ ೫ ರಾಟಿಗಳು		೧	೧೦	೦	೮	೨	೦
೫	ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹಲಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಪಿನ್ನುಗಳು	}	೦	೫	೦	೪	೧೧	೦
೬	ಮಗನ್ ಚರಖಾ ಐದು		೬	೦	೦	೩೦	೦	೦
೭	ಸಾವಳಿ ಚರಖಾ ,,		೧	೪	೦	೬	೪	೦
೮	೨೦ ಮಗಗಳು (ಎಲ್ಲ ಸಾಮಾನು ಸಹಿತ)	}	೨೫	೦	೦	೫೦೦	೦	೦
೯	ಕಿರುಕುಳ ಸಾಮಾನುಗಳು					೬೨	೧೦	೬

ಒಟ್ಟು ರೂ. ೧೦೦೦ ೦ ೦

ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ್ದು ಅಂದಾಜು ಬೆಲೆ; ಪೇಟೆಯ ಧಾರಣೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಾಮಾನುಗಳ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯಾಗುವದೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಿದೆ.

ಜಿಲ್ಲರ ಸಾಮಾನುಗಳು

ನೂಲಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಟಕಳಿ, ಹಾಸು, | ೩ ೧ ೦
ಯರವಡಾ ಚರಖಾ ಮುಂ. ಗಳ ಒಟ್ಟು |
ಹತ್ತಿ ಅರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹಲಿಗೆ, ಕಬ್ಬಿಣ ಸಫಾಕೆ ೨ ೩ ೦

ಹಿಂಜಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಬಿಲ್ಲು ಮುಂ.

೨ ೦ ೦

ಬಡಗತನದ ಸಾಮಾನುಗಳು

ಸುತಿಗೆ, ಅಡಗಲ್ಲು, ಸಣ್ಣ ಕರಗಸ, ತೂತು ಕೊರೆಯುವ
ಯಂತ್ರ, ಚಾಕು, ಕತ್ತರ, ಸ್ಕೂಟಿರುಗಿಸುವದು, } ೧೨ ೧೨ ೦
ತಕ್ಕಡಿ ಮುಂ. ಇತರ ಸಾಮಾನುಗಳಿಗೆ

ನೇಯುವದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಾನುಗಳ ಬೆಲೆ ೧೯ ೧೧ ೦

ಇದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಭಂಡವಲು—

ಹತ್ತಿಯ ಸಂಗ್ರಹ ೩೦೦-೦-೦

ನೂಲುವ ರಾಟಿ ಹಾಗು ಬೇರೆ ಸಾಮಾನುಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ೧೦೦-೦-೦

ನೇಯುವ ಸಾಮಾನುಗಳು ಹಾಗು ಹಂಜಿ ೧೦೦-೦-೧

ಒಟ್ಟು ರೂ. ೫೦೦-೦-೦

ಮೂಲ ಉದ್ಯೋಗ; ಒಕ್ಕಲತನ.

ಈ ಅಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಮೊದಲಿನ ಭಾಗವು ಒಂದ ರಿಂದ ಐದು ತರಗತಿಯ ವರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯವು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯಮವೆಂದು ಗಣಿಸಲಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹದಮಾಡುವದು, ಸಸಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ವಿಷಯಕವಾದ ಮೂಲ ತತ್ತ್ವ ಗಳನ್ನು ಹೇಳುವದು ಹಾಗು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡುವದು ಇದಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಒಂದು ಪಾಠವಿಷಯವನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಈ ಪಾಠವಿಷಯವು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗುವದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಂದು ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವರು ಮತ್ತು ತೋಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಇತರ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವರು.

ಬೇಸಾಯದ ಎರಡನೇ ಭಾಗವು ಆರು ಮತ್ತು ಎಳನೇ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಆಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಕ್ಕಲತನವನ್ನು ಮೂಲ ಉದ್ಯೋಗವೆಂದು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಮೊದಲನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ಏಳು ವರ್ಷದವರಿರುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲೆ ಮಾದರಿಯ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಹುಡುಗರು ಸಣ್ಣ ಕುರುಚಿಗಳನ್ನೂ, ಬಿದಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಶಾಲೆಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಮೊದಲಿನ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಕಡೆಯ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಕೃಷಿಯ ಶಾಸ್ತ್ರಯುಕ್ತ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮನೋರಂಜಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಅದರ ರೂಪ-ರೇಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು. ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕ್ರಮಶಃ ಹಿಂದುಗಡೆ ಮಾಡಿಸಲಾಗುವದು. ಅದನ್ನು ಸಾರಾಂಶ ರೂಪದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಮೊದಲನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಹಾಕುವದು, ಅವಕ್ಕೆ ನೀರುಣಿಸುವದು, ಬೀಜ ಮೊಳಕೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವದು, ಕಳೆ ತೆಗೆದು ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕುವದು, ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹೂ-ಹಣ್ಣು, ಕಾಯಿ-ಪಲೆಗಳ ಜೀಜಗಳನ್ನು ಅರಿಸುವದು, ದನಗಳ ಆರೈಕೆ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗುವದು. ಅಲ್ಲದೆ ಸಸಿಯು ಯಾತರದೆಂದು ಗುರುತಿಸುವದು, ಆದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ, ಬೇರು-ಬೊಡ್ಡೆ-ಎಲೆ-ಹೂ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವದು, ಬೀಜದಿಂದ ಮೊಳಕೆ ಹೇಗೆ ಒಡೆಯುತ್ತದೆಂಬದನ್ನೂ, ಮುಂದೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋದ ಹಾಗೆ, ಹೇಗೆ ಫಲ ಬಿಡುತ್ತದೆಯೆಂಬುದನ್ನೂ ಕಲಿಯುವದು ಆ ಸಸಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು. ಭೂಮಿ-ನೀರು-ಗೊಬ್ಬರ-ಗಾಳಿ ಬೆಳಕು ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದಾಗುವ ಉಪಯೋಗ, ಇವುಗಳ ಜ್ಞಾನವಲ್ಲದೆ, ಹುಡುಗರನ್ನು ಊರಲ್ಲಿಯ ಹೊಲ ತೋಟಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು.

ಎರಡನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸೆಟ್ಲಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲಾಗುವದು. ಸಸಿಗಳನ್ನು ಪಚ್ಚಲು ಬರಬೇಕು. ಅಳತೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಗಡದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ರೋಗ ಹತ್ತಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟ ಹುಳ ಹತ್ತಿದ ಎಲೆ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕು.

ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಲಮು ಮಾಡುವದನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುವದು. ಕಲೆ ಹಾಗು ವೃತ್ತಿ-ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವದಾದರೆ, ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತದ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಅಲ್ಲಿ ಮಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದು, ಹೂ-ಸರಗಳನ್ನು ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದು, ಜೋತುಬಿಡುವ ಹೂ-ಬಳ್ಳಿಗಳ ಮಡಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವದು. ಅಲ್ಲದೆ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಸಂಗತಿಗಳು ತಿಳಿ ಸಲ್ಪಡುವವು ಮಡಿಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆರಿಸುವದು, ಭೂವಿ:ಯಗುಣ ಹಾಗು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಗೊಬ್ಬರ, ಬೀಜಪರೀಕ್ಷೆ, ಮೊಳಕೆ ಒಡೆಯುವವಕ್ಕೂ ಬೀಜದ ಗುಣಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ, ಸಸಿಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಂಗಗಳ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು, ಎಂದರೆ ಬೇರು ಭೂಮಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಹೀರಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಅದರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ಮೂರನೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೂ ಮತ್ತು ಕಾಯಿಪಲ್ಲಿ ತೋಟದಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವತ್ತು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಣ್ಣ ಗುದ್ದಲಿ, ಸಲಿಕೆ, ಕೊಡಲೆ, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಹುಡುಗರೇ ಮಾಡಬೇಕು.

ಹಿಂದಿನ ಎರಡು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪುನರಾವೃತ್ತಿ ಮಾಡುವದು, ಕುಂಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೂವಿನ ಮಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗಿಡ ಹೆಚ್ಚುವದು, ಕಲಮುಗಳನ್ನು ನೆಡುವದು; ಗೊಬ್ಬರ ಹಾರಿದ ಹಾಗು ಹಾಕದಿದ್ದ ಗಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಗೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವದು, ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವದು ಮುಂತಾದವು.

ಇಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿಯೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊಳಕೆ ಒಡೆದ ಬೀಜಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ, ಬೇರು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವದೂ ಮೊಳಕೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುವದೂ, ಅದರಂತೆ ಬೇರಿನ ಹಾಗು ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಬೇರುಗಳ ಪರಿಚಯವೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕ್ರಿಮಿ-ಕೀಟಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ಉದಾ:- ಪಾತರಗತಿಯ ಹಾಗು ಚಿಟ್ಟೆಯ ಜೀವನದ ಇತಿಹಾಸವು ಬೆಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ಪರಿಣಾಮ, ಲಾಭಹಾನಿ.

ಅದರಂತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರದ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಕೃತ್ರಿಮ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು.

ನಾಲ್ಕನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟದಲ್ಲಿಯ ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕಾಯಿ ಪಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಲಿಯುವುದು, ಗಿಡಗಳಿಗೆ ರೋಗ ತಗಲದಂತೆ ಅಮೋನಿಯಮ್ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಅವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಕಲಿಯುವುದು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ ನೇಗಿಲುಗಳ ಜ್ಞಾನ, ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಗುಡ್ಡ-ದಿನ್ನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರದ ನೆಲಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು, ಕೋಳಿ-ಹುಂಜಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದು, ತತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸುವುದು, ಕೋಳಿಯ ಮರಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗುವುದು.

ಅಲ್ಲದೆ ಹೊಲದಲ್ಲಿಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಭೂಮಿಯ ಗುಣ, ಬಂಡೆಗಳು ಸವೆದು ಮಣ್ಣಾಗುವಿಕೆ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯ ಹವೆ, ಗೊಬ್ಬರದ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಕೃತ್ರಿಮ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ಐದನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಗುವುದು, ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣ ರೆಂಟಿಗಳು, ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರೆಂಟಿಗಳು ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವುಗಳ ಕೆಲಸ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು. ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದು, ಮಳೆಗಾಲದ ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಚಳಿಗಾಲದ ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆಗಳನ್ನು, ಎಂದರೆ ಕ್ಯಾಬೀಜ, ನವಿಲುಕೋಲು, ಕಾಲೀಹೂವು, ಚಪ್ಪರಬದನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಲಿಯುವುದು, ಹತ್ತಿ-ಜೋಳ-ಕಡಲೆ ಇವುಗಳ ಬೇರುಗಳ ಕೆಲಸ, ಅವುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ, ತಮ್ಮ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿಯ ಮೊಗ್ಗೆಗಳು ಅರಳುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ವೇಳೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವಿಕೆ, ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ನಿರುಪಯೋಗಿಯಾದ ಎಲೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಮಿಶ್ರಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು, ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೂ ಹಾಕದಿದ್ದ ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯ ಬೆಳೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆ. ಅದರಂತೆ ಹರಗಿದ ಹಾಗೂ ಹರಗದಿದ್ದ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಕಳೆತೆಗಿದ ಹಾಗೂ ಕಳೆ ತೆಗೆಯದಿದ್ದ ಬೆಳೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವು ಈ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಮೇಲೆ ಕಾಣೆ

ಸಿದವುಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಲಾಗುವದು. ಅದರಲ್ಲಿ ತರ ತರದ ಗೊಬ್ಬರ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಹೂವುಗಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಭಾಗಗಳ ಬಣ್ಣ-ವಾಸನೆ ಮತ್ತು ಅರಳುವ ವೇಳೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ರೀತಿಯ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನೂ, ಎಡೆ ಹೊಡೆಯುವದು, ಕಬ್ಬಿಣದ ರೆಂಟಿ ಹಾಗೂ ಸಾದಾ ರೆಂಟಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಅಂತರ, ಉಪಯುಕ್ತ ತೆ, ಮಳೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಹಸಿ ಆರದಂತೆ ಹೊಚ್ಚುವದರ ಉಪಯುಕ್ತ ತೆ, ಅವರಿಂದ ಬೆಳೆಗಳು ಬೇರಿನಿಂದ ಹರಿ ಹಿಡಿದು ಕೊಳ್ಳುವದನ್ನೂ ಸದ್ಧ ತಿಪ್ಪೂರ್ವಕ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ಮೇಲಿನ ೧ ರಿಂದ ೫ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿ ವಾರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಕಲಿಸಲಾಗುವದು.

ಆರು ಮತ್ತು ಏಳನೇ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರತಿದಿನ ೩ ಗಂಟೆ ೨೦ ನಿಮಿಷಗಳ ವರೆಗೆ ಒಕ್ಕಲುತನವನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುವದು.

ಬೇಸಾಯದ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ

೨ ಸೂ: ಈ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ನ್ಯಾಯಹಾರಿಕ ಬೇಸಾಯದ ಅಭ್ಯಾಸ

೧ ಎತ್ತು ಹೊಡುವದು, ರೆಂಟಿ ಕಟ್ಟುವದು, ಸರಳವಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ನೆಟ್ಟಗೆ ರೆಂಟಿ ಹೊಡೆಯುವದು.

೨ ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಬೆಳೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದು, ಭೂಮಿ ಯನ್ನು ಹದಮಾಡುವಿಕೆ, ಕುಂಟೆ ಹೊಡೆಯುವದರಿಂದ ಮೊದಲುಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಒಕ್ಕುವ ವರೆಗೂ ಕಲಿಯುವದು.

೩ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿಧಾನ, ಎಂದರೆ ಜಂತಿಕುಂಟೆ,

ಗೋರೇಹಲ್ಲು, ಬ್ಯಾಕೋಲು, ಭೂಮಿಯಿಂದ ಬೆಳೆ ಕೀಳಲಿಕ್ಕೆ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಬೇರೆ ಸಾಧನ, ಬೀಜಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವದು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಜ್ಞಾನ.

೪ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಮೆಣಸಿನ ಗಿಡ, ಕಬ್ಬು, ಅಲೂಗಡ್ಡೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದು.

೫ ಸಗಣೆಯನ್ನೂ ದನಕರುಗಳ ಮೂತ್ರವನ್ನೂ ಗೊಬ್ಬರದ ಸಲುವಾಗಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡುವುದು.

೬ ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಸುವುದು

೭ ದನಕರುಗಳ ಮಲಮೂತ್ರಗಳಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಹಾಕುವ ವಿಧಾನ.

೮ ಬತ್ತದ ಬೆಳೆಗೂ, ಇನ್ನಿತರ ತೋಟದ ಬೆಳೆಗೂ ಹುಲ್ಲಿನ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕುವ ವಿಧಾನ.

೯ ಪ್ರವಾಹಿ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿಧಾನ.

೧೦ ಪುನರಾವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನ.

೧೧ ಹೂಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕುವುದು; ಹುಳಗಳ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗಿಸುವುದು. ಯಾವ ಹುಳಗಳು ಹೂಗಳ ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹತ್ತುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು; ಮತ್ತು ಅವು ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ.

೧೨ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕಸಿ ಮಾಡುವದು. ಮಾವು, ಕಿತ್ತಳೆ ಹಾಗೂ ಗುಲಾಬಿ ಹೂಗಳ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಸಿ ಮಾಡುವದು.

೧೩ ಕಸಿ ಮಾಡಿದವುಗಳನ್ನು ಗುಚ್ಚುವದು, ಅವುಗಳನ್ನು ನೆಡಲಿಕ್ಕೆ ತಗ್ಗು ತೆಗೆಯುವದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾರಿ ಹದಮಾಡುವದು, ಅಳತೆ ಮಾಡಿ ಸಾಲಾಗಿ ಗಿಡಹಚ್ಚುವದು, ನೀರು ಹಾಯಿಸುವದು, ಕಾಯಿ-ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವದು.

೧೪. ಹೊಲಗಲಿಸದ ಸಲುವಾಗಿ ತೋಟದಲ್ಲಿಟ್ಟ ಗಡಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವುದು, ಹಾಗೂ ಆ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಡುವುದು.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದವುಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ, ಬೀಜಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಉತ್ತಮ ಬೀಜಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆ ಬೀಜಗಳ ಪ್ರವಾಣವ ಮೇಲೆ ಮಡಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು, ಬೀಜದ ಪ್ರವಾಣವ ಮೇಲೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹದಮಾಡುವುದು, ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ರೀತಿ, ಭೂಮಿಗಳ-ಒಳಗಲಿಸದ ಪರೀಕ್ಷೆ, ರೆಂಟಿ ಹೊಡೆಯುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ, ಹೊಲದಲ್ಲಿಯ ಬೆಳೆಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ, ರೆಂಟಿ ಕುಂಟೆಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸ, ಹೂ ಗಿಡಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸ, ಎರಡೆರಡು, ಮೂರು ಮೂರು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಳುವ ರೀತಿ, ಅದರ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗ, ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಭ್ಯಾಸ, ಗೊಬ್ಬರದಲ್ಲಿಯ ಗುಣವಿಶೇಷಗಳು, ನೈಟ್ರೋಜನ್, ಫಾಸ್ಪರಸ್ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಅದರಲ್ಲಿರುವಿಕೆ, ಭೂಮಿಯನ್ನು-ಫಲವತ್ತಾಗಿ ಇಡುವ ರೀತಿ, ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನೂ ದನದ ಹಟ್ಟಿಗಳನ್ನೂ ತಯಾರಿಸುವುದು. ಬಡಗತನ ಹಾಗೂ ಕಮ್ಮಾರಿಕೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಕಲಿಸಲಾಗುವುದು.

೭ ನೆಯ ತರಗತಿ

ತೆನೆ ಬಡೆಯುವುದು, ಕಾಳುಗಳನ್ನು ತೂರಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವುದು, ತೂರುವ ಯಂತ್ರವನ್ನು ವಿವಿಧ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಲು ಜೋಡಿಸುವುದು. ಬೆಳೆಗೆ ಹತ್ತಿದ ರೋಗವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಿಸುವುದು, ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು. ಹೂಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದೆಸಾಗಿಸುವುದು, ಹೊಲ, ಗದ್ದೆ, ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವುದು. ಸಸಿಗಳು, ಉಸುರಾಡಿಸುವಾಗ ಆಕ್ಸಿಜನ್ ವಾಯುವನ್ನು ಬಿಡುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು. ಸಕ್ಕರೆ ಮಾಡುವ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಬಿಚ್ಚುವುದು ಹಾಗೂ ಜೋಡಿಸುವುದು, ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದು, ಅವುಗಳಿಗಾಗಿ ಒಳ್ಳೇ ಮನೆ, ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಹಾರ ಕೊಡುವುದು, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದಕ್ಷತೆವಹಿಸುವುದು, ಹಾಲು ಹಿಂಡುವುದು ಹಾಲಿನಿಂದ ಅನ್ಯವದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು. ದನಗಳ ರೋಗಗಳನ್ನು

ಅಭ್ಯಾಸಿಸುವುದು, ಹುಣ್ಣು, ಸುಟ್ಟಗಾಯ, ಚರ್ಮರೋಗ, ಸುಂಕುರೋಗ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವುದು, ಪ್ರತಿ ಬೆಳೆಯಿಂದ ಲಾಭವೆಷ್ಟು ಹಾನಿಯೆಷ್ಟೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಲೆಕ್ಕವಿಡುವುದು, ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆಂದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನೋಡುವುದು, ಇಂತಹ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಬಿತ್ತುವ ಬದಲು ಗಡುಚಾಗಿ ಬಿತ್ತಿದರೆ, ಬೆಳೆಯು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುದಾಗಿ ದ್ದರೆ, ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದರೆ, ಅಗುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸುವುದು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರದ ಮಣ್ಣುಳ್ಳ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು, ಹದಗೊಳಿಸಿದ ಹಸಿಯಾದ ಮತ್ತು ಒಣಗಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗಾಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅಗುವ ಪರಿಣಾಮವೇ ಮುಂತಾದವು: ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು.

ಬೀಜವನ್ನು ಸಾಲಾಗಿ ಬಿತ್ತುವ, ತೆನೆಗಳನ್ನು ನುರಿಸುವ, ಹಾಗು ನುರಿತುದನ್ನು ತೂರಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುವ ಯಂತ್ರಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ, ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಹತ್ತುವ ರೋಗಗಳು, ಅವುಗಳನ್ನು ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಹಾಗು ಕೃತ್ರಿಮವಾಗಿ ತಡೆಯುವ ಉಪಾಯಗಳ ಜ್ಞಾನ, ನಾಶಕಾರಕ ಹಾಗು ಉಪಯೋಗ ಬೀಳುವ ಕ್ರಿಮಿಗಳಾವವು, ಹೂವುಗಳ ಪುಂ ಸ್ತ್ರೀ ಕೇಶರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು, ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅರಿವುದು, ಎಲೆಗಳು ಆಕ್ಸಿಜನ್ನನ್ನು ನಿಶ್ವಾಸಿಸುವದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು, ಕಬ್ಬನ್ನು ಹಿಂಡುವ ಯಂತ್ರ, ಮೇವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವ ಯಂತ್ರ, ಅವುಗಳಿಗೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಿಸುವುದು. ವಿವಿಧ ತರದ, ಎಂದರೆ ನಾಗರನೋತಿಯಂತಹ ಹುಳಗಳನ್ನು ಹೊರದೂಡಲು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿವುದು. ಋತುಮಾನ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯಗುಣಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬಹಳ ಒಳಸೇರುವಂತೆ ಹಾಗು ಸಾಧಾರಣ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರೆಂಟಿಹೊಡೆಯುವುದು. ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದು, ಬೀಜದ ಹೋರಿಗಳನ್ನು, ಒಳ್ಳೇ ಆಕಳುಗಳನ್ನು ಅರಿಸುವುದು, ದನಗಳ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು, ರೋಗಿ, ಮತ್ತು ನಿರೋಗಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿನ ಭೇದ, ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ರೋಗಪೀಡಿತ ದನಗಳ ಉಪಚಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಕೊಳ್ಳುವುದು. ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಲಾಭವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗರಿಗೆ ತಿಳಿ ಹೇಳುವುದು. ಹೊಲದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರವನ್ನಿಡುವುದು. ಕಾಳಿನ ಸಂಗ್ರಹವೆಷ್ಟು,

ಹತ್ತಿರ : ಇರುವ ಹಣವೆಷ್ಟು ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಲೆಕ್ಕವಿಡಬೇಕು. ಖಾತೆ ರೆದಿಫ್ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಟ್ಟು ವರ್ಷದ ಲಾಭಹಾನಿಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವದು.

ಹಿಂದಣ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೆನಪು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೨೦ ಎಕರೆ ಭೂವಿಯನ್ನು ನಾವು ಸಾಗುಗೊಳಿಸುವದಾದರೆ, ಅ ಹೊಲವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚ, ಎರಡು ಎತ್ತುಗಳು, ಎರಡು ಕಪ್ಪಲೆಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಸುವಂತಹ ಬಾವಿ, ದನಗಳ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ, ಬಂಡಿ ಮೊದಲಾದ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಎಲ್ಲ ಮೂಲ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚ, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೊಳಗೊಂಡು ನಾವು ೫೯೦೦ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ಹೊಲವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ೧ ಎಕರೆಗೆ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಹಿಡಿದಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮೊದಲಿನ ವರ್ಷ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತರದ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ (ಹೊಟ್ಟೆ, ಬೀಜ, ಸಾಗುವಳಿ ಮುಂ.) ೯೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಗಳು ಇದ್ದರೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಸಾಗಿಸಬಹುದು.

ಮೂಲ ಉದ್ಯೋಗ-ಕಾಗದ, ರಟ್ಟು, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಹಾಗು ಧಾತುಗಳಿಂದ ಮಾಡುವ ಕೈಗೆಲಸ

ಒಂದನೇ ಹಾಗು ಎರಡನೇ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಗದ ರಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಕೈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು ೩ ರಿಂದ ೫ ನೆಯ ತರಗತಿಯ ವರೆಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ೬ ಮತ್ತು ೭ನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಇಲ್ಲವೆ ಧಾತುಗಳ (ಎರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವದಾದರೊಂದು) ಕೈಗೆಲಸವನ್ನು ಕಲಿಯ ಬೇಕಾಗುವದು. ಅಲ್ಲದೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಧಾತುಗಳ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ೬-೭ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿಯೂ ಕಾಗದ ರಟ್ಟುಗಳ ೩ ತಿಂಗಳ ಕೈಗೆಲಸವನ್ನು ೬-೭ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿಯೂ ಇರಿಸಿದೆ.

೧ನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ:— ಕಾಗದ ರಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಶಾಲೋಪಯೋಗಿ ಹಲಿಗೆ, ಒತ್ತುಕರಡು ನೋಟು ಬುಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬೈಂಡ್ ಮಾಡುವದು, ಫೈಲಿನ ಮುಖಸತ್ರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದು, ಇಂಚು ಘಾಟುಗಳ ಜ್ಞಾನ, ಕೂಡಿಸುವ ಕಳೆಯುವ ಲೆಕ್ಕಗಳ ಜ್ಞಾನ ಕೊಡಲಾಗುವದು.

೨ನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ:— ಚಿತ್ರಕಲೆಯ ಮೂಲ ಜ್ಞಾನವಾಗುವುದು. ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳ ಚಿತ್ರತೆಯನ್ನು ಕುಂಚ ಪೆನ್ಸಿಲ್‌ಗಳನ್ನಿಡುವಂತಹ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾದರಿಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು.

೩ನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ:— ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಚಿಲ್ಲರೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಕುರ್ಚಿಯ ಹಿಡಿಕೆ, ನಿಚ್ಚಣಿಕೆ, ಸಾದಾಮಂಚ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು.

೪ನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ:— ಬಡಗತನದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಜ್ಞಾನ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು. ಗಿಡಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಡೆಯುವ ಜ್ಞಾನ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಅಳತೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅವುಗಳ ಜಾತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದು, ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ವ್ಯಾಪಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದ ಜ್ಞಾನ-ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ತಿಳಿಸಿಹೇಳುವುದು.

೫ನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ:— ಕಾರ್ಬನ್, ಆಕ್ಸಿಜನ್, ನೈಟ್ರೋಜನ್, ಹೈಡ್ರೋಜನ್, ಸಲ್ಫರ್ (ಗಂಧಕ) ಮತ್ತು ಇದ್ದಲಿ ಇವುಗಳ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವುದು.

ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕಬ್ಬಿಣ, ತಾಮ್ರ, ಹಿತ್ತಾಳೆ, ಸತುವು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು.

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಜ್ಞಾನ:— ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹತ್ತು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಕೊಡುವುದು, ಮಿಂಚು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು.

೬ನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ:— ಕೊನೆಯ ಎರಡು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಿಂದ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಐದು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಗಳಿಸಲೇಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಅಥವಾ ಧಾತುವಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ಮಾಡಿದ ಸಾಮಾನುಗಳಿಗೆ ಮೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೆ ಇರಬೇಕು.

ಈ ಏಳೂ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ದಿನಾಲು ಮೂರುವರೆ ಗಂಟೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ೧೦ ನಿಮಿಷ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ದೊರೆಯುವುದು.

ರಟ್ಟಿನ ಕೈಕೆಲಸ ಕಲಿಯುವ ಹದಿನೈದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಉಪಕರಣಗಳ ಬೆಲೆ: ೧೨೪—೮—೦

ಏಳನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ರಟ್ಟಿನ ಕೈಕೆಲಸವು ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯವೆಂದು ತಿಳಿದರೆ ೩೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಉಪಕರಣಗಳ ಬೆಲೆ: ೨೧೯—೧೨—೦

೬, ೭ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ೧೫ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಉಪಕರಣಗಳ ಬೆಲೆ: ೯೧೪—೦—೦

೬, ೭ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಧಾತುಗಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ೧೫ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಉಪಕರಣಗಳ ಬೆಲೆ: ೪೦೦—೦—೦

ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳು

ಮಾತೃಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ

ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯು ಕೊನೆಯ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಲಿಸಲ್ಪಡುವದು. ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಚಿಕ್ಕ ನಿಬಂಧ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ, ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ, ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಷ್ಟು ಈ ಭಾಷೆಯ ಜ್ಞಾನಮಾಡಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಮಾತೃ ಭಾಷೆ:— ಏಳು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯಾಕರಣ ಜ್ಞಾನ, ಶಬ್ದೋತ್ಪತ್ತಿ ಜ್ಞಾನ, ಕಾವ್ಯ, ಗದ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದುವದು, ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವದು, ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆದು ತಿಳಿಸುವದು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಎಲ್ಲ ತರದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಿಸುವದು.

ಲೆಕ್ಕ

ಅಂಕೆ ಮಗ್ಗೆ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಕೂಡಿಸುವದು, ಕಳೆಯುವದು, ಗುಣಾಕಾರ, ಭಾಗಾಕಾರ, ತ್ರೈರಾಸಿಕ, ಪಂಚರಾಶಿಕ, ವ್ಯವಹಾರದ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ, ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ, ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗುವ ಕೋಷ್ಟಕಗಳು, ಜಮಾ ಖರ್ಚನ್ನು ಇಡುವ ಪದ್ಧತಿ, ಅಂದಾಜುಪತ್ರಿಕೆ ತಯಾರಿಸುವದು, ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಭೂಮಿತಿ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವವು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ

೧. ಕಾಡುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ. ೨. ಈಜಿಪ್ತು, ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದಲ್ಲಿನ ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಜನರ ವರ್ಣನೆ. ೩. ತೀರ ದೂರವಿರುವ ಅರಬ್, ಬೇಡುಯಿನ್, ಎಸ್ಸಿಮೊ, ರೆಡ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಅಫ್ರಿಕನ್ ಜನರ ವರ್ಣನೆ.

ನಾಗರಿಕತೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ

- [ಅ] ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗನು ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕು ?
- [ಆ] ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಬಗೆಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಗಡಿಗರ ಬಗೆಗೆ ಅವನ ಕರ್ತವ್ಯ.
- [ಇ] ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವಾಗ ತನ್ನ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಡುವುದು, ಅವುಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು, ತನ್ನ ಸರತಿ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದು, ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು.
- [ಈ] ಆಟನೋಟಗಳು:— ನ್ಯಾಯದಿಂದಾಡುವುದು, ಅಶಕ್ತ ಹುಡುಗರ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು, ಆಟದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಕ್ಕಿಂತ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಡುವುದು.
- [ಉ] ತನ್ನ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನೆರವೇರಿಸುವುದು.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರ ಜೀವನಕ್ರಮ

ತಂದೆ ತಾಯಿ, ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮ, ಅಕ್ಕ ತಂಗಿ ಇತರ ಬಂಧುಗಳು ಮತ್ತು ಆಳುಗಳ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು; ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಬಾಲಕನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು; ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಮುಂತಾದ್ದು.

೬. ಶಾರೀರಕ ಶಿಕ್ಷಣ

ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಕರಣಗಳು ಇಲ್ಲದಂಥ ಆಟಗಳನ್ನಾಡುವುದು. ಆಟದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಚಾತುರ್ಯ ತೋರಿಸುವುದು. ತಾಳಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡುವುದು. ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರ ಕುಣಿತಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು.

ಇದು ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಮುಂದಿನ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕರ ಎಲ್ಲ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನಮಾಡಿಕೊಡುವುದು.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಷಯಗಳು

ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಸಸಿಗಳ ಹಾಗೂ ಗಿಡಗಳ ಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜ್ಞಾನ, ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಹವೆ, ನೀರು ಮತ್ತು ಆಹಾರದ ಬಗೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ, ಬೇನೆಯವರಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಪ್ರಥಮೋಪಚಾರ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಬೇನೆಗಳ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಔಷಧಗಳು.

ನಕ್ಷತ್ರಜ್ಞಾನ

ಪಂಚಾಂಗ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೊತ್ತು ಹಾಗೂ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಚಿತ್ರಕಲೆ

ಬಣ್ಣದ ಜ್ಞಾನ, ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಬರೆಯುವುದು, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪುರುಷರ ಪಟಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೆಲಸದ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಗೋಡೆಪಟಗಳನ್ನು (Posters) ತಯಾರಿಸುವುದು, ಮನೆಯ ನಕಾಶವನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಮುಂತಾದ್ದು.

ನಾವು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ವಾರ್ಧಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವವರು ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರಗತಿಗೆ ಕಲಿಸುವಷ್ಟು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಅದರ ಕಲ್ಪನೆ ಬರುವಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ ಮೂಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯಗಳು ಮುಖ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಹೇಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿಲ್ಲ. ಅದು ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ತಿಳಿಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಅದರ ಕಲ್ಪನೆ ಅನುಭವಿಕರು ಕಲಿಸುವಾಗ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನೋಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಬರುವುದು.

ಪುರವಣಿ

ನೂಲುವ ಹಾಗು ನೇಯುವ ಮುಖ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಲಿ ಸುವ ಏಳು ತರಗತಿಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಾಲೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಕಟ್ಟಡದ ವಿವರ:—

(೧) ನೂಲುವದಕ್ಕೆ ೫ ಕೋಣೆಗಳು.

೬೦೦ ಚೌ. ಫು. \times ೫ = ೩೦೦೦ ಚೌ. ಫು.

(೨) ೧೫೦ ಹುಡುಗರ ಸಲುವಾಗಿ ಹಿಂಜುವ ಸ್ಥಳ—

ಒಂದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ೨೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಿಂಜುವರು.

೪೦ ಚೌ. ಫು. \times ೨೦ = ೮೦೦ ಚೌ. ಫು.

(೩) ನೇಯುವದು—೬,೭ನೇ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ೬೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು—೨೦ ಮಕ್ಕಳು = ೧೨೦೦ ಚೌ. ಫು.

(೪) ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು—

ನೇಯ್ಗೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳು — ೬೦೦ ಚೌ. ಫು.

ಹಂಚಿ—೧೫೦ ಚೌ. ಫು.

(೫) ಪಾಠ ಹೇಳುವ ಎರಡು ಕೋಣೆಗಳು

(೬) ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಮತ್ತು ಕಚೇರಿಗೂ ಇತರ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೂ ಕೋಣೆ— ೬೦೦ ಚೌ. ಫು.

(೭) ಅಟ್ಟವಾಳಿಗೆ—

೧೧೫೦ ಚೌ. ಫು.

(೮) ಗೋಡೆಗಳು—

೧೫೦೦ ಚೌ. ಫು.

ಒಟ್ಟು ೧೧,೦೦೦ ಚೌ. ಫು. ಕಟ್ಟಡ ಬೇಕಾಗುವದು.

ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಬೇಕಾದವರು ಮೂಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪುಸ್ತಕ ವನ್ನು ಅಥವಾ ಹಿಂದೀ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಓದಬೇಕು. ವಾರ್ಧಾ ಯೋಜನೆಯ ಜನಕರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್ಯನಾಯಕರು ಮೊನ್ನೆ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆಗ ನಗರಸಭೆಯು ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಿತು. ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ವರದಿಯನ್ನು ಸ್ಕೂಲ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವರು. ಅದನ್ನೂ ಕನ್ನಡ ವಾಚಕರು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಓದಬೇಕು.

ಕೆಫಾಸಂಗ್ರಹಗಳು

ಸಂಸಾರಚಿತ್ರ — ಅನಂದಕಂದ	೨	೦	೦
ಸಂಪಿಗೆ — ಕುಲಕರ್ಣಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ	೦	೧೦	೦

ಚರಿತ್ರೆ—ಇತಿಹಾಸ

ಭರತಖಂಡದ ಜೀವಜ್ಯೋತಿಗಳು — ಹೊಸಕೆರೆ ಚಿದಂಬರಯ್ಯ	೧	೧೨	೦
ಮಕ್ಕಳ ಬಸವಣ್ಣನವರು — ಅನಂದಕಂದ	೦	೮	೦
ಮಗಳಿಗೆ ತಂದೆಯ ಓಲೆಗಳು — ಪಂ. ಜನಾಹರಲಾಲ ನೆಹರು	೧	೬	೦
ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ — ಪ್ರ.ಗೋ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	೧	೦	೦
ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲ್ಮೈ — ನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮಾ	೧	೪	೦
ಭೀಷ್ಮ ಚರಿತ್ರೆ -- ನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮಾ	೦	೬	೦
ಭಾರತೀಯರ ಇತಿಹಾಸ-- ನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮಾ	ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ		
ಹಾಳುಮನೆ — ರವೀಂದ್ರನಾಥ	೧	೦	೦
ಅಕ್ಕತಂಗಿ — ನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮಾ	೨	೮	೦

ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಂಡಾರ
ಕೊಪ್ಪೀಕರ ಬೀದಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ರಾಜಕೀಯ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ಓದಲೇ ಬೇಕಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳು

—:0:—

ಜಯಪ್ರಕಾಶ

ಕ್ರಾಂತಿ ಪಥದಲ್ಲಿ	೩	೮	೦
ಸಾಮ್ಯವಾದನೇ ಏಕೆ ?	೧	೧೦	೦

ಗಾಂಧೀಜಿ

ಭಾರತದಿಂದ ತೊಲಗಿರಿ	೧	೪	೦
ನನ್ನ ಆರಂಭ ಜೀವನ	೨	೦	೦
ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು	೧	೪	೦
ಮಂಗಲ ಪ್ರಭಾತ	೦	೮	೦
ನೀತಿಧರ್ಮ	೦	೫	೦
ಮಹಾತ್ಮರ ಮನೋರಂಗ	೪	೮	೦

ಕಿಶೋರಿಲಾಲ ಮಶ್ದುನಾಲ

ಗಾಂಧೀ ವಿಚಾರದೋಹನ	೨	೮	೦
-----------------	---	---	---

ನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮ

ಭಾರತೀಯ ಘಟನಾಸಮಿತಿ	೧	೦	೦
------------------	---	---	---

ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಂಡಾರ

ಕೊಪ್ಪೀಕರ ಬೀದಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

